

**MAATSCHAPPIJ
VOOR HET INTERCOMMUNAAL
VERVOER
TE ANTWERPEN**

JAARVERSLAG

1984

Verslag van de Raad van Beheer

aan de Algemene Vergadering der Deelgenoten
op 20 mei 1985

Mevrouwen,
Mijne Heren,

Wij hebben de eer U, ingevolge de bepalingen van artikel 31 der statuten, ons verslag over de werkzaamheden tijdens het jaar 1984, alsmede de balans en de resultatenrekening per 31.12.1984 ter goedkeuring voor te leggen.

**Samenstelling
van de Raad van Beheer
het Beheerscomité
en het
College van Commissarissen
op 31 december 1984**

Raad van Beheer

	L. VAN DER STRATEN	Voorzitter
	E. BEYSEN	Plaatsvervangend Voorzitter
	A. BLONDE	Beheerder-Directeur-Generaal
Mevr.	G. DIELENS	
	J. DE REY	
	H. DE WINTER	
	J. MANGELSCHOTS	
	E. MANNAERT	
	J. TOPS	
	J. VANBRUSSEL	
	J. WIJNINCKX	
	L. WILLEMS	Beheerders die de Staat vertegenwoordigen
	P. VAN DEN BROEK	Beheerder die de Provincie vertegenwoordigt
	J. DEVROE	
	G. NEEL	
	F. SOMERS	Beheerders die de Stad vertegenwoordigen
	M. SCHOETERS	
	P. SMET	Beheerders die het personeel vertegenwoordigen
	M. MAGDALEIJNS	Commissaris van de Regering
	F. BOSMANS	Opdrachtgelastigde van de Regering
	P. BAUSMANS	Afgevaardigde van de Minister van Financiën

Beheerscomité

	L. VAN DER STRATEN	Voorzitter
	E. BEYSEN	Plaatsvervangend Voorzitter
	A. BLONDE	Beheerder-Directeur-Generaal
	J. VANBRUSSEL	
	J. WIJNINCKX	Beheerders die de Staat vertegenwoordigen
	J. DEVROE	Beheerder die de Stad vertegenwoordigt
	M. SCHOETERS	
	P. SMET	Beheerders die het personeel vertegenwoordigen
	M. MAGDALEIJNS	Commissaris van de Regering
	F. BOSMANS	Opdrachtgelastigde van de Regering
	P. BAUSMANS	Afgevaardigde van de Minister van Financiën

College van Commissarissen

P. GIELENS
C. PUTSEYS
G. HAELEWAETERS

Raad van Beheer
Beheerscomité
College van Commissarissen

1. Raad van Beheer

Het jaar 1984 werd gekenmerkt door belangrijke wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Beheer. In 1984 werd MIVA en haar Raad geleid door drie verschillende voorzitters, namelijk de Heer K. BLANCKAERT tot 30.9, de Heer E. BEYSEN als plaatsvervangend voorzitter van 1.10 tot 30.11 en vanaf 1.12 de Heer L. VAN DER STRATEN als nieuwe voorzitter.

Het past vooreerst hulde te brengen aan de Heer K. BLANCKAERT, die sedert 1972 op uitstekende wijze de taak van voorzitter heeft uitgevoerd, maar die zijn ontslag indiende per 30.9 om een andere en zeer belangrijke functie te bekleden.

De Heer E. BEYSEN, als kersvers benoemde plaatsvervangende voorzitter, kreeg dan de moeilijke opdracht toebedeeld om tijdelijk de plaats van voorzitter waar te nemen, wat hij ook plichtsbewust deed.

Tenslotte dient de Heer L. VAN DER STRATEN gelukgewenst voor zijn aanstelling tot nieuwe voorzitter per 1.12, taak die hij met enthousiasme aanving, stoelend op zijn rijke ervaring sinds 1967 als vertegenwoordiger van de Staat in de Raad van Beheer.

Chronologisch onderging de samenstelling van de Raad van Beheer volgende wijzigingen:

- bij Koninklijk Besluit van 7 februari 1984 werden met ingang van 1 februari 1984 de Heren F. SOMERS en G. NEEL benoemd tot beheerders die de stad Antwerpen vertegenwoordigen ter vervanging van de Heren J. VERHELST en J. MICHILSENS, ontslagnemend sedert 30 mei 1983, en wiens mandaat zij voltooiën;
- bij brief van 22 februari 1984 deelde de syndikale organisatie A.C.O.D. mede dat de Heer L. DE PEUTER zijn ontslag indiende als beheerder die het personeel vertegenwoordigt; hij werd vervangen door

de Heer M. SCHOETERS;

- bij brief van 11 april 1984 deelde de syndikale organisatie C.C.O.D. mede dat de Heer L. VAN VOSSEL als beheerder die het personeel vertegenwoordigt, vervangen werd door de Heer P. SMET;
- bij de algemene vergadering der deelgenoten van 28 mei 1984 kwam een einde aan het mandaat van de Heer R. LOOS als beheerder die de Provincie Antwerpen vertegenwoordigt, wegens het bereiken van de leeftijdsgrens na een ongetwijfeld lang en zeer vruchtbaar mandaat;
- bij Koninklijk Besluit van 20 april 1984 werden de mandaten van beheerder die de Staat vertegenwoordigt van de Heer K. BLANCKAERT, Voorzitter, en van de Heer H. DE WINTER hernieuwd, ingaande per 28 mei 1984; in hetzelfde Koninklijk Besluit van 20 april 1984, gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 17 mei 1984, werd met ingang op 15 september 1984 het mandaat van Mevrouw G. DIELENS hernieuwd;
- tevens werd met ingang van 15 september 1984 de Heer E. BEYSEN benoemd tot beheerder die de Staat vertegenwoordigt en tot plaatsvervangend voorzitter in opvolging van de Heer F. VYT, wiens mandaat op 15 september 1984 werd beëindigd;
- tenslotte werd in hetzelfde Koninklijk Besluit de Heer J. DE REY met ingang op 15 september 1984 aangesteld tot beheerder die de Staat vertegenwoordigt in opvolging van Mevrouw A. VIAENE, wier mandaat op die datum eindigde;
- bij Koninklijk Besluit van 17 mei 1984 werden de mandaten van de Heren F. SOMERS en G. NEEL als beheerders die de stad Antwerpen vertegenwoordigen hernieuwd met ingang op 28 mei 1984;
- bij Koninklijk Besluit van 11 september 1984 werd

de Heer P. VAN DEN BROEK benoemd tot be-
heerder die de Provincie Antwerpen vertegenwoor-
digt ingaande op 28 mei 1984 en in opvolging van de
Heer R. LOOS;

- bij Koninklijk Besluit van 23 november 1984 en met
ingang op 1 december 1984 werd de Heer L. VAN
DER STRATEN, beheerder die de Staat vertegen-
woordigt, benoemd tot Voorzitter van de Raad van
Beheer, ter vervanging van de Heer K. BLANC-
KAERT;
- bij hetzelfde Koninklijk Besluit en ingaande op de
zelfde datum werd de Heer J. VANBRUSSEL be-
noemd tot beheerder die de Staat vertegenwoordigt
ter vervanging van de Heer K. BLANCKAERT,
wiens mandaat hij voltooit.

De Raad van Beheer vergaderde 9 maal in 1984.
Zoals steeds werden de resultaten van de exploitatiere-
kening op de voet gevolgd, zodat de limieten van het
saneringsplan niet overschreden werden.

Veel aandacht ging uit naar de verdere uitbouw van
de premetro, waar de toewijzing van de aanbesteding
van de Scheldekokers zeker het hoogtepunt vormde.

De Raad van Beheer bekommerde zich zeer om de
waterdichting van de slibwanden naar aanleiding van
twee gronddoorlatingen die zich in 1984 voordeden.
Tevens werd nauwlettend de tariefontwikkeling ge-
volgd, waarbij een nauwere samenwerking met de
N.M.V.B. kon worden beoogd.

2. Beheerscomité

Ook de samenstelling van het Beheerscomité onder-
ging heel wat wijzigingen, in hoofdzaak als gevolg van
de wijzigingen in de Raad van Beheer.

Zo werd de Heer K. BLANCKAERT, ontslagne-
mend op 30 september als Voorzitter, vanaf 1 decem-
ber opgevolgd door de Heer L. VAN DER STRA-
TEN, terwijl sedert 15 september de Heer E. BEY-
SEN als plaatsvervangend voorzitter optrad in opvol-
ging van de Heer F. VYT.

Als beheerders die het personeel vertegenwoordigen
werden de Heren L. DE PEUTER en L. VAN VOS-
SEL vervangen door de Heren M. SCHOETERS en

P. SMET, gelijktijdig met de wijzigingen in de Raad
van Beheer.

Tenslotte volgde de Heer J. VANBRUSSEL vanaf 1
december de Heer K. BLANCKAERT op als beheer-
der die de Staat vertegenwoordigt.

Wegens omstandigheden kwam het Beheerscomité
slechts 4 maal bijeen, waarvan éénmaal in bijzondere
zitting. Het accent lag op de voorbereiding van de pun-
ten die in de Raad van Beheer werden behandeld zoals
de aanbesteding van de Scheldetunnels, de definitieve
oplossing voor de trapverbinding Centraal Station –
premetrostation Diamant en de aankoop van de
M.I.V.B.-bussen in afwachting van de definitieve be-
stelling van autobussen.

3. College van Commissarissen

De gewone algemene vergadering van 28 mei 1984
benoemde, op voorstel van de Heer Minister, opnieuw
de Heren P. GIELENS en C. PUTSEYS als Commis-
saris voor de rekeningen tot aan de algemene vergade-
ring van 1985.

De Heer L. VAN BEIRENDONCK bleef de taak
van Commissaris voor de rekeningen uitvoeren tot 28
mei 1984; een bijzondere algemene vergadering gehou-
den op 24 september 1984 duidde, op voorstel van de
stad Antwerpen, de Heer G. HAELEWAETERS aan
als zijn opvolger.

Het College vervulde zijn opdracht overeenkomstig
de wettelijke en statutaire voorschriften.

4. Commissaris van de Regering Opdrachtgelastigde van de Regering Afgevaardigde van de Minister van Finan- ciën

De Heren M. MAGDALEIJNS als Commissaris van
de Regering, F. BOSMANS als Opdrachtgelastigde
van de Regering en P. BAUSMANS als Afgevaardigde
van de Minister van Financiën bleven hun opdrachten
met nauwgezetheid uitvoeren.

Hun opmerkingen op de vergaderingen van de Raad
van Beheer en het Beheerscomité hebben het inzicht
van de Raadsleden zeer verruimd.

Algemene Beschouwingen

1. Beschouwingen over het boekjaar 1984

Het boekjaar 1984 wordt zeer zeker overheerst door de aankondiging dat de nodige budgetten worden voorbehouden voor de indienststelling in 1988 van de as Schijnpoort-Zwijndrecht, onmiddellijk gevolgd door de aanbesteding en vastlegging van de Linkeroeververbinding, het station Schijnpoort en het station en keerlus Sportpaleis.

Dit alles laat verhopen dat ook de volgende jaren de nodige kredieten voor de afwerking van die as zullen volgen.

Inzake de MIVA-exploitatie werd aan de verwachtingen beantwoord. De Kioskplaats werd herprofileerd, evenals de Gemeentestraat. De verlenging van tramlijn 24 werd voltooid. Het systeem Infotram werd tot genoegen van het publiek, op lijn 15 in dienst gesteld; dit laat toe op het dispatchcentrum de gehele lijn van dichtbij te volgen.

Qua exploitatie werd het boekjaar 1984 binnen het toegestane budget afgesloten in het kader van het heersende vijfjarenplan, zonder aan de rechten en verworvenheden van het personeel te raken. Ondanks de talrijke afvloeiingen, werd door continue aanwervingen, het personeelsbestand op peil gehouden, zowel in de verkeersdienst als in de technische diensten. Met genoegen werden weinig werkonderbrekingen vastgesteld.

De algemeen dalende trend van het reizigersaantal in alle netten, werd bij MIVA afgezwakt. Na de nefaste invloed op het reizigersaantal van tal van openbare werken in 1982 en 1983, die ongetwijfeld een reizigersvlucht veroorzaakten, wordt een licht herstel vastgesteld, zeer zeker sinds de maand september. Ongetwijfeld is de loyale medewerking van de lokale pers en stedelijke beheersorganen daar niet vreemd aan, waarvoor onze beste dank.

2. Vooruitzichten

1. Beleid

Het aanhoudend inleveringsbeleid, opgelegd door de moeilijke economische tijden die we doormaken, vereisen ongetwijfeld in 1985 doorgedreven toepassingen in het kader van het vijfjarenplan. De tijd is zeker niet ver meer dat MIVA een keuze dient te maken tussen vermindering van de dienstverlening of het aanboren van nieuwe inkomsten.

Met het doel voor ogen de dienstverlening in geen geval te verminderen, werd een coördinatie-commissie ingesteld, onder leiding van de Heer M. MAGDALEIJNS, Regeringscommissaris, om de werkzaamheden van MIVA en de Buurtspoorwegen in het Antwerpse te coördineren.

In voorbereiding daarvan werd de promotiedienst gereorganiseerd, in die zin dat MIVA in staat gesteld wordt op regelmatige tijdstippen voorstellen voor coördinatie te formuleren.

2. Premetro

De aanbesteding ruwbouw van de laatste sectie, namelijk de Leien, en de vastlegging is in 1985 gepland, evenals de voorbereiding van de ontwerpen voor afwerking en uitrusting op de as Schijnpoort-Linkeroever.

3. Het net

Op het net is de herprofilering van de Lange Leemstraat en de Antwerpsesteenweg in Hoboken gepland.

4. Materieel

De nieuwe bussen, in het totaal 80 stuks, worden in 1985 besteld en voorzien wordt, deze vanaf 1 september 1985 in dienst te stellen.

Het dossier van de sneltrams wordt in 1985 defini-

tief ingeleid, met daaraan verbonden, de stelplaats in Hemiksem.

5. Public Relations

MIVA verleent haar actieve medewerking aan het Jaar van het Openbaar Vervoer, door o.m. een open-

deurdag in de premetro in de maand juni en de eerste steenlegging op Linkeroever in september.

Met deze vooruitzichten voor 1985 gaat MIVA een zeer druk jaar tegemoet, waarbij de prioriteit gelegd wordt op de coördinatie met de N.M.V.B. in dit Jaar van het Openbaar Vervoer.

*Personeel***1. Effektief****1. Indeling en wijzigingen**

Het personeelsbestand onderging volgende wijzigingen: 7 personeelsleden gingen op rust en 28 met pensioen; 28 verlieten de maatschappij. Het overlijden van 3 personeelsleden viel te betreuren. Daarentegen werden 65 personeelsleden aangeworven, zodat het personeelseffektief nagenoeg behouden bleef op 1261 tegen 1262 in 1983. Daarenboven telde MIVA 480 personeelsleden op rust, 256 op pensioen en 626 weduwen.

2. Evolutie

Volgende tabel geeft de evolutie weer, telkens op 31 december.

De rubriek «Personeel op maandwedde» omvat ook de 47 personeelsleden van de Bijzondere Studiedienst Premetro. Het personeel van het bedrijfsrestaurant is begrepen in de rubriek «Sociale Diensten».

Sedert 1982 kan het personeel op vrijwillige basis genieten van het regime van deeltijdse arbeid. Per 31.12.1984 maakten 14 personeelsleden op maandwedde en 12 loontrekkenden gebruik van deze mogelijkheid. Deze personeelsleden zijn begrepen in het totale personeelseffektief.

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	± t.o.v. 31.12.1983
Verkeersdienst	831	711	727	686	640	652	+12 of + 1,87 %
Werkplaats	140	126	126	126	118	113	- 5 of - 4,24 %
Loodsen	86	73	81	77	68	67	- 1 of - 1,47 %
Garage Autobussen	81	70	75	73	71	68	- 3 of - 4,23 %
Bovenleiding & Onderstations & Dienstvoertuigen	49	44	31	36	36	36	—
Spoor en Wegenis & Gebouwen	94	76	81	75	67	65	- 2 of - 2,99 %
Sociale Diensten	-	-	-	6	13	15	+ 2 of +15,38 %
Personeel op maandwedde	261	263	260	258	249	245	- 4 of - 1,61 %
Totaal	1542	1363	1381	1337	1262	1261	- 1 of - 0,08 %

2. Afwezigheden

In het afgelopen jaar nam de afwezigheid door ziekte licht toe; daarentegen daalde het absentisme wegens arbeidsongeval, na de sterke vermindering in 1983, nog verder. Als men de zieken met meer dan één jaar ziek-

te en de afwezigheden om andere redenen buiten beschouwing laat, stijgt de afwezigheid lichtjes.

Volgende tabel geeft de evolutie weer:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Afwezigheid wegens ziekte	5,10	4,88	4,30	3,55	3,79	3,98
Afwezigheid wegens arbeidsongeval	0,48	0,38	0,48	0,53	0,28	0,26
Totaal	5,58	5,26	4,78	4,08	4,07	4,24

3. Verhoogde uitgaven betreffende het personeel in 1984

Lonen en voordelen aan het personeel

1. Vanaf 1 januari

Toepassing van de punten van de sociale programmatie voor loon- en weddetrekkenden.

2. Vanaf 1 april

Verhoging met 2 % van de loon- en weddeuitgaven niet uitgekeerd aan het personeel in uitvoering van het K.B. nr 278 van 30.3.1984.

3. Vanaf 1 augustus

Verhoging van de loon- en weddeschalen met 2 % als aanpassing aan de levensduurte.

aankoop van rollend materieel en de weerslag van sommige door de overheid opgelegde maatregelen vormden de hoofdbekommernis van de Raad. Verder besprak de Raad diverse regelingen, trajectwijzigingen en de stand van sommige projecten, alsmede de overname van rollend materieel.

Vanzelfsprekend volgde de Raad de evolutie van de gegevens over uitwisselingen van rijtuigen enz.

Tijdens de gezamenlijke zitting met het Comité V.G.V. op 9 januari ontvingen de leden uitgebreide informatie over het project wisselstroomtram, de promotiedienst en de stand van diverse werken. In de speciale zitting van 15 mei besprak de Raad het Jaarverslag 1983; tevens ontvingen de leden toelichtingen bij de gebruikelijke financiële en economische informatie. Samen met het Comité V.G.V. woonde de Raad de voorstelling bij van de wisselstroomtram op 30 augustus.

4. Sociale Programmatie

Loontrekkenden - Weddetrekkenden

De collectieve arbeidsovereenkomst van 1980, aangevuld met deze van 1981, 1982 en 1983 wordt verlengd tot 31 december 1984, rekening houdend met volgende commentaar:

aangaande:

- de punten 3a en 3b van de collectieve overeenkomst van 1980 blijven de dotaties van het nationaal fonds behouden zoals in 1980;
- het punt 4 van dezelfde overeenkomst, blijft de verhoging met 2.000 fr. van de term «S» toegekend in 1980, behouden;
- het punt 7a van dezelfde overeenkomst, worden de uitkeringen van het Kledingfonds verhoogd met 4,55 % in uitvoering van de vorige collectieve arbeidsovereenkomsten;
- het punt 7b van dezelfde overeenkomst, worden de beschikkingen getroffen in 1980, behouden.

6. Comité voor Veiligheid, Gezondheid en Verfraaiing

Het Comité vergaderde 12 maal en besprak 46 voorstellen, waarvan 32 voor de veiligheid, 11 voor de gezondheid en 3 voor de verfraaiing.

Voor detailinformatie wordt verwezen naar het Jaarverslag 1984 van de dienst V.G.V.

7. Sociale Dienst

De werking van de dienst bleef dezelfde als voorheen, in hoofdzaak behandeling van problemen op sociaal vlak.

De dienst verzorgde de uitgave van het personeelsblad Trammelend.

Tenslotte stond de dienst ook in voor de uitbating van het vakantiehuis Superia te Knokke: het tehuis was praktisch steeds volzet.

8. Eretekens

Op 26 oktober werd naar jaarlijkse traditie het feest voor de gedekoreerden georganiseerd. Volgende eervolle onderscheidingen werden uitgereikt:

5. De Ondernemingsraad

De ondernemingsraad vergaderde 13 keer onder het voorzitterschap van de Heer Directeur-Generaal.

De evolutie van het personeelsaantal, de mogelijke

1. Arbeidseretekens

5 Eretkens van de Arbeid 2° Klasse

10 Eretkens van de Arbeid 1° Klasse

2. Nationale Orden

1 Officier in de Kroonorde

1 Ridder in de Kroonorde

1 Ridder in de Orde van Leopold II

1 Gouden Palmen der Kroonorde

1 Zilveren Palmen der Kroonorde

De Directie biedt de gevierden haar hartelijke gelukwensen bij het behalen van deze eervolle onderscheidingen.

Vaste Goederen

1. Gebouwen

1. Autobusgarage

Wasplaats autobussen: om het verbruik van stadswater te beperken, werden 4 waterreservoirs bijgeplaatst van elk 3000 liter.

2. Centrale Werkplaats Hoboken

In de Centrale Werkplaats te Hoboken werd een nieuw kantoor gebouwd voor de magazijnier.

3. Afbraakwerken

Met het oog op de herprofilering van de Antwerpsesteenweg en het kruispunt Zwaantjes werden op het kruispunt met de Sint-Bernardsesteenweg 4 woningen afgebroken.

4. Aankoop Gronden

Voor de bouw van een nieuwe keerlus voor de verlengde lijn 24 Silsburg werd via het Comité tot Aankoop een perceel grond met een oppervlakte van 2081 m² aangekocht in Wommelgem op de hoek Herentalsebaan/Boterlaarbaan.

2. Halte-installaties

1. Doorgangstijden

Dit jaar werd voor de eerste maal op het ganse net aan iedere halte een individuele uurrooster voorzien.

2. Wachthuisjes

In 1984 werden 10 wachthuisjes van het type Aribus geplaatst. Er werden 3 wachthuisjes afgebroken waarvan 1 tijdelijk wegens werken. Het totaal aantal wachthuisjes op het MIVA-net bedraagt thans 408, namelijk 343 (MIVA) + 65 (Stad, districten en gemeenten).

3. Opstapplaatsen

In het kader van het dienstbetoon tegenover tramreizigers en ten voordele van de vlotte doorstroming van het openbaar vervoer werden er verscheidene halteplaatsen aangepast:

- 17 vluchtheuvels werden verhoogd tot 30 cm boven het spoor, op dezelfde hoogte met de onderste instaprede van de tram;
- bij 4 halteplaatsen werd het voetpad verbreed tot tegen de spoorzone.

4. Fietsenstalling

Samen met de werken voor de verlenging van de tramlijn 24 werd op het nieuwe eindpunt Silsburg een fietsenstalling geplaatst voor 40 fietsen.

3. Spoor en Wegenis

1. Algemeen

1. Voor het vernieuwen van de sporen werd 5.830 m rails gebruikt.
2. Op volgende baanvakken werd het groot onderhoud van de sporen in eigen beheer uitgevoerd:
  - lijn 2: Jan Van Rijswijcklaan en De Bruynlaan
  - lijn 12: Ter Heydelaan (oud gedeelte)Hierbij werden de spoorbedding en de dwarsliggers vernieuwd over een lengte van 2.010 m. Op de De Bruynlaan werd op proef in beide richtingen 500 m spoor op betonnen dwarsliggers geplaatst.

2. Spoorwerken in opdracht van de Stad Antwerpen

Herprofilering van Korte Nieuwstraat en Wolstraat, met vernieuwing van circa 400 m enkel spoor; op dit vak werd de exploitatie van de tramlijnen 3, 10 en 11 onderbroken van 15 maart tot 15 mei.

3. Spoorwerken in opdracht van het Ministerie van Verkeerswezen

1. Herprofilering Kioskplaats:

Deze herprofileringwerken, gestart in oktober 1983, werden voltooid.

Er werden 2 nieuwe wissels geplaatst en circa 1.225 m enkel spoor aangelegd. Het nieuwe traject kwam in dienst op 14 mei.

2. Gemeentestraat:

In deze straat met 5 tramlijnen werd een verhoogde trambedding aangelegd. De wegverharding werd uitgevoerd in dambordvorm.

3. Uitbreiding tramlijn 24 te Deurne:

Deze tramlijn werd met circa 400 m verlengd tot aan de grens van de gemeente Wommelgem met een nieuwe dubbele keerlus op een grondperceel op de hoek Herentalsebaan/Boterlaarbaan. Bij dit eindpunt werd een verbindingsweg aangelegd tussen He-

rentalsebaan en Boterlaarbaan voor een vlotte overstap tussen tram en bus.

De totale uitvoering vergde de aanleg van 2 nieuwe wissels en circa 980 m enkel spoor. Het nieuwe traject werd in dienst genomen op 7 november.

4. Verplaatsing van tramsporen voor de bouw van premetrostation Schijnpoort:

Teneinde ruimte voor de bouw van dit Station vrij te maken, werden de sporen van de tramlijnen 3 en 12 aan de Schijnpoortweg verplaatst naar de zuidzijde.

Hiervoor werd circa 480 m enkel spoor aangelegd. Bij de nieuwe halten werden 2 verhoogde perrons gebouwd. Het verplaatste spoorvak werd in dienst genomen op 2 december.

4. Tramlijnen in eigen baas

De volgende tabel geeft per tramlijn de toestand weer op 31 december.

Lijn	Expl. lengte	Expl. lengte eigen bedding	%	INTRA - MUROS			EXTRA - MUROS		
				Expl. lengte	Expl. lengte eigen bedding	%	Expl. lengte	Expl. lengte eigen bedding	%
2	9.505	8.271	87,02	4.517	4.277	94,69	4.988	3.994	80,07
3	6.587	3.384	51,37	3.302	259	7,84	3.285	3.125	95,13
4	7.115	2.287	32,14	2.584	205	7,93	4.531	2.082	45,95
7	7.428	4.426	59,59	4.199	1.197	28,51	3.229	3.229	100,00
8	7.491	2.415	32,24	5.029	357	7,10	2.462	2.058	83,59
10	5.692	1.504	26,42	3.407	259	7,60	2.285	1.245	54,49
11	6.213	2.317	37,29	3.751	259	6,90	2.462	2.058	83,59
12	13.580	4.554	33,53	5.514	464	8,41	8.066	4.090	50,71
15	7.838	6.901	88,05	4.609	3.672	79,67	3.229	3.229	100,00
24	8.237	1.554	18,87	5.382	464	8,62	2.855	1.090	38,18
Totaal	79.686	37.613	47,20	42.294	11.413	26,98	37.392	26.200	70,07

4. Bovenleiding

1. Algemeen

1. Er werd 4.315 m nieuwe rijdraad geplaatst, waarvan 1.770 m voor gewoon onderhoud.

2. Onderhoudswerken in eigen beheer:

Lijnen 3, 10 en 11: naar aanleiding van de herprofileringwerken van de Korte Nieuwstraat/Wolstraat werd de bovenleiding aldaar vernieuwd.

2. Elektrifikatie van de wissels

In 1984 werden 2 prototype installaties gebouwd voor de bediening van de wissels via ondergrondse lussen ter vervanging van bovenleidingscontacten: namelijk

- Kruispunt Mechelsesteenweg/Leien, afbuiging Franklin Rooseveltplaats voor de omleiding van de lijnen 3 en 10 (van 15.3 tot 15.5).

- Lelieplaats: bij de nieuwe dubbele eindhalte voor

tramlijnen 2 en 4.

3. Werken in opdracht van het Ministerie van Verkeerswezen

- Voltooien van de herprofileringwerken van de Kioskplaats/Lelieplaats.

- Plaatsen bovenleidingskonstruktie ingevolge de verlenging van lijn 24 Herentalsebaan te Deurne.

- Aanpassen bovenleiding voor de bouw van premetrostation Schijnpoort en de vernieuwing van de NMBS-brug.

- In de premetro, tweede as, vak Zegel - Drink - Carnot en vak Zegel - Morckhoven, werd de eerste fase van de bouw der bovenleidingskonstrukties afgewerkt; daarna begon men met de bouw in het vak Carnot-Astrid.

5. Kabels

1. Vermogenkabels

De in 1983 gestarte kabelwerken, ingevolge de bouw van premetrostations Schijnpoort en Sport en de vernieuwing van de NMBS-brug werden verder gezet.

2. Signalisatiekabels

In functie van het Infotram-projekt werd 11.187 m voedings- en 11.738 m telefoonkabel geplaatst op de tramlijnen 2 en 15.

6. Elektriciteit en Signalisatie

1. Grote werken in eigen beheer

De feederschakelaars van traktiestation 109 Deurne werden voorzien van motorbediende reserveschakelaars met afstandbediening.

2. Beïnvloeding van de verkeerslichten

Overeenkomstig het K.B. 140 van 30.12.1982 waarin maatregelen zijn voorzien voor doorstroming, werden volgende kruispunten uitgerust met een installatie voor beïnvloeding van de verkeerslichten:

- kruispunt Ruggeveldlaan/Wim Saerensplein
- kruispunt Bredabaan/Oude Barrelei en Dokter Maurice Timmermanslaan
- kruispunt Ter Heydelaan/Confortalei
- kruispunt Gitschotellei/Karel De Preterlei

3. Halteaankondiging

In het kader van de bevordering van het openbaar vervoer werd op het budget van de spitstechnologie (selektieve schijf van de overheidsopdrachten) een installatie voor halteaankondiging geplaatst op de lijnen 2 en 15.

Dit systeem Infotram werd in november, naargelang de montage verder ging, in gebruik genomen op de lijn 15. De indienstneming op lijn 2 is voorzien aanvang

1985, en biedt het voordeel van continu centraal toezicht.

4. Werken uitgevoerd in de premetro, voor rekening van het Ministerie van Verkeerswezen

1. De feederschakelaars in de traktiestations 101 Opera, 110 Plantin en 112 Groenplaats werden voorzien van een motorbediening op de reserveschakelaars.
2. De roltrappen werden voorzien van een vergrendeling tegen verkeerd aanlopen.
3. Boven de elektrische verdeelborden in de premetro werden waterkeringsplaten geplaatst.
4. Om het elektrisch sluiten van de sasdeuren in de premetro te vereenvoudigen werden de sasdeuren van het eerste vak aangepast.
5. Teneinde de radioverbinding tussen de tramvoertuigen en de dispatching ook mogelijk te maken in de premetro werden de nodige straalkabels met versterkers en ontvangers geplaatst. De indienstneming is voorzien begin 1985.

7. Dienstvoertuigen

1. In vervanging van 2 personenwagens Ford Granada (aankoopjaar 1975) werden een nieuwe VW Golf en een nieuwe dienstwagen Volvo aangekocht.
2. In vervanging van een spuitwagen Bedford (aankoopjaar 1971) werd een nieuwe chassis/cabine Mercedes aangekocht; in eigen beheer werd daarop een hoge- en lagedrukpomp gebouwd.
3. De kompressor Broomwade (aankoopjaar 1969) werd vervangen door een nieuwe kompressor Ingersoll-Rand.
4. Voor de dienst Gebouwen werd een kleine aanhangwagen gekocht.

Het Premetronet

1. Studies

1. Toegewezen studieopdrachten

1. Ruwbouw

Goedgekeurd op 25.4: studie van het station Park en de koker Opera-Maria-Henriëttalei werd toegewezen aan het Studiebureau S.W.K. N.V.

Goedgekeurd op 25.4: studie van het station Bank en de Koker Maria-Henriëttalei-Anselmo werd toegewezen aan de Tijdelijke Vereniging Verbeeck-B.T.C.

Goedgekeurd op 22.10: technische controle ruwbouw voor de koker Kerkstraat-station Willibrordus en voor de koker Van Wesenbekerstraat werd aan het Controlebureau SECO toegewezen.

Goedgekeurd op 16.11: technische controle ruwbouw voor de kokers Astrid-Diamant/De Keyserlei-Astrid werd aan het Controlebureau SECO toegewezen.

2. Uitrustingen

Goedgekeurd op 13.7: overeenkomst met betrekking tot de studie van de verkeersregeling, seininrichting en interstationskabels vanaf station Elisabeth met het Studiebureau BEVAC.

Goedgekeurd op 10.5: studie van de elektro-mechanische uitrusting van het vak Frankrijklei-Britselei-open helling Anselmo door het Studiebureau Debruyne-Van Dongen.

Goedgekeurd op 27.9: overeenkomst met betrekking tot de studie van de omroep, de telefonie en het afstandstoezicht vanaf station Elisabeth met het Studiebureau BEVAC.

3. Afwerking

Goedgekeurd op 8.5: de studie van de afwerking van het station Bank werd toegewezen aan de Tijdelijke Vereniging Architecten Lenders - Van Raemdonck.

Goedgekeurd op 8.5: de studie van de afwerking van het station Park werd toegewezen aan de Tijdelijke

Vereniging Architecten Van Hunsel - Van Raemdonck.

2. Uitgevoerde studieopdrachten

1. Ruwbouw

Het voorontwerp van de kokers met uitrit en de stations op de Frankrijklei/Britselei werd uitgewerkt.

De stations Park en Bank worden respectievelijk ingeplant ter hoogte van de Louiza-Marialei en de Mechelsesteenweg. De toegangshelling wordt gebouwd voorbij de Anselmostraat.

De stations worden functioneel maar sober opgevat hetgeen een open bouwwijze toelaat. Anderzijds zal de bouw van de kokers met de schildmethode gebeuren.

2. Uitrustingen

De voorontwerpen van de elektromechanische uitrustingen in de volgende kunstwerken werden opgesteld door het Studiebureau Debruyne-Van Dongen-Courtoy:

koker station Groenplaats - station Frederik van Eeden
station Frederik van Eeden
koker Blancefloerlaan + Open Helling
koker Diamant - Astrid en De Keyserlei - Astrid
koker Van Wesenbekerstraat
station Elisabeth
koker Elisabeth - Handel
station Handel
koker Handel - Schijnpoort
koker Kerkstraat
koker Willibrordus - Stuivenberg
station Stuivenberg
koker Stuivenberg - Schijnpoort

Het voorontwerp van de elektromechanische uitrustingen op het niveau -3 van het kruisstation Opera werd opgemaakt door de B.S.D. Premetro.

De volgende studies werden opgesteld door het Studiebureau BEVAC:

1. voorontwerp van de seininrichting, omroep, telefo-

nie, afstandstoezicht en interstationskabels in de kunstwerken van de 2e as, dit wil zeggen in:

koker Opera-Astrid
kruisstation Astrid
koker Astrid-Carnot
station Carnot
koker Carnot-Drink
station Drink
koker Drink-Zegel
station Zegel
koker Zegel-Foorplein
station Foorplein
open helling Foorplein
koker Zegel-Collegelaan
station Collegelaan
koker + open helling Morckhoven

2. Voorontwerp van de seininrichting, omroep, telefonie, afstandstoezicht en interstationskabels in de kunstwerken van de 1ste as - 3e vak en 2e as - 3e vak, dit wil zeggen in:

koker Astrid - Diamant en De Keyserlei - Astrid
kruisstation Astrid (onderste verdieping)
koker Van Wesenbekerstraat
koker Kerkstraat
station Willibrordus
koker Willibrordus-Stuivenberg
station Stuivenberg
koker Stuivenberg-Schijnpoort

3. Voorontwerp van de seininrichting, omroep, telefonie, afstandstoezicht en interstationskabels in de kunstwerken van de 1ste as - 3e, 4e en 5e vak dit wil zeggen in:

station Elisabeth
koker Elisabeth-Handel
station Handel
koker Handel-Schijnpoort
station Schijnpoort
koker Schijnpoort-Sport
station Sport
koker + keerlus + open helling viaduct Merksem
ombouw station Groenplaats
koker Groenplaats-Frederik van Eeden
station Frederik van Eeden
koker + open helling Blancefloerlaan

3. Grondonderzoek

Het grondonderzoek voor het vak Frankrijklei-Britselei begon op 12 juni.

Het Rijksinstituut voor Grondmechanica voerde 12 diepsonderingen, 28 sonderingen, 6 diepboringen en 3 boringen uit.

Het Laboratorium voor Aardkunde van de Rijksuniversiteit te Gent werd verzocht over te gaan tot een elektromagnetisch onderzoek.

Naast het opmaken van een algemeen geologisch profiel en het voorstellen van de grondmechanische kenmerken van de ondergrond werden het metselwerk en de sliablagen van de Spaanse Vestingen uitgebreid onderzocht.

2. Uitvoering

1. Afsluiten overeenkomsten

1. Ruwbouw

- Op 24.2.1983 - B.B. nr. 121 PMA - algemene offerte-aanvraag voor de uitvoering van het station Sport met keerlus en open helling viadukt Merksem. Na onderzoek van de inschrijvingen werd het voorstel om de werken toe te vertrouwen aan de N.V. Van Hout, door de Heer Minister van Verkeerswezen goedgekeurd op 17.4; bedrag 472.365.621 fr., BTW inbegrepen.
- Op 12.4 - B.B. nr. 127 PMA - algemene offerte-aanvraag voor de uitvoering van het station Schijnpoort en verbindingswerken. Na onderzoek van de inschrijvingen werd het voorstel om de werken toe te vertrouwen aan de N.V. Van Rymenant, door de Heer Minister van Verkeerswezen goedgekeurd op 14.8; bedrag 291.734.608 fr., BTW inbegrepen.
- Op 14.8 - B.B. nr. 126 PMA - algemene offerte-aanvraag voor de uitvoering van het vak Groenplaats-Frederik van Eedenplein. Na onderzoek van de inschrijvingen werd het voorstel om de werken toe te vertrouwen aan de Tijdelijke Vereniging ROLO, door de Heer Minister van Verkeerswezen goedgekeurd op 22.11; bedrag 1.122.365.565 fr., BTW inbegrepen.

2. Diversen

Op 17.7 - B.B. nr. 702 PMA - beperkte offerte-aanvraag voor de controle van de brandbeveiliging van het vak Frankrijklei-Britselei-open helling Anselmostraat. Na onderzoek van de biedingen werd het voorstel om deze controles toe te vertrouwen aan Fire-Control, door de Heer Minister van Verkeerswezen goedgekeurd op 16.11; bedrag 134.550 fr. (opdracht voorlopig beperkt tot voorontwerp).

2. Werken aangevangen in 1984 - Ruwbouw

1. Kokers Schijnpoort-Sport/Schijnpoort-Ten Eekhovellei.

Op 23.12.1983 toegewezen aan de Tijdelijke Vereniging MECOMA; bedrag: 1.438.630.371 fr., BTW inbegrepen.

De werken begonnen op 1.3

Uitvoeringstermijn: 40 kalendermaanden

De uitvoeringstermijn omvat een jaar voorbereiden de werken voor de vernieuwing van de spoorwegbrug Schijnpoort.

De kokers zullen met de schildmethode worden uitgevoerd.

2. Station Sport, met keerlus en open helling viadukt Merksem.

Op 17.4 toegewezen aan de N.V. Van Hout, bedrag 472.365.621 fr., BTW inbegrepen.

Aanvang van de werken: 12.6

Uitvoeringstermijn: 44 kalendermaanden

De uitvoering werd evenwel tijdelijk geschorst ingevolge een aanpassing van de plans: de keerlus zal links

van het Sportpaleis gebouwd worden; oorspronkelijk voorzagen men de bouw rechts van het Sportpaleis.

3. Station Schijnpoort en verbindingskoker.

Op 14.8 toegewezen aan de N.V. Van Ryment, ten bedrage van 291.734.608 fr., BTW inbegrepen.

Aanvang van de werken: 5.11.

Uitvoeringstermijn: 27 kalendermaanden

In functie van de verschillende uitvoeringsfasen en de voorziene mogelijkheid tot doorgang van het schild, voor de bouw van de aangrenzende kokers, dienen echter enkele deeltermijnen aangehouden, namelijk:

- 10 maanden voor de bouw van de keerkamer (verbindingskoker)
- 12 maanden voor het maken van de dakplaat en de slibwanden van het station
- 18 maanden voor de constructie van de toegangen en de plaat 1ste perron van het station.

Deze deeltermijnen zijn te rekenen vanaf de aanvangsdatum.

De ruwbouwwerken zullen gedeeltelijk volgens open bouwwijze en gedeeltelijk ondergronds worden uitgevoerd.

3. Voltooide werken in 1984

1. Ruwbouw

1) Kokers De Keyserlei-Astrid en Diamant-Astrid

Uitgevoerd door de Aannemingsmaatschappij C.F.E. - François N.V., volgens de ondergrondse methode «persen van buizen», in combinatie met bijzondere technieken zoals verbrede beschoeide sleuven in T-vorm en een geautomatiseerde hydraulische vijzeling.

De kokers met een totale lengte van 275 m vormen enerzijds de verbinding tussen het station Diamant en het kruisstation Koningin Astrid en anderzijds tussen het kruisstation Koningin Astrid en de De Keyserlei.

Beide kokers hebben twee ondergrondse niveaus.

Ter hoogte van de Statiestraat zullen twee boven elkaar gelegen wissels worden aangelegd.

De kokers maken deel uit van de 1ste as - 3e vak, Centraal Station - Koningin Astridplein, De Coninckplein, Schijnpoort, Sportpaleis.

De werken werden aangevangen op 12 maart 1979 en voorlopig opgeleverd op 11 maart 1984.

De totale uitvoeringsprijs bedroeg 798 miljoen B.fr. (BTW inbegrepen).

2) Station Elisabeth - Koker Elisabeth - Lange Zavelstraat.

Uitgevoerd door de Tijdelijke Vereniging Antwerpse Bouwwerken Verbeeck - C.F.E. volgens de ondergrondse methode «persen van buizen» voor de bouw van het station en het «bentonietschild» voor de kokers.

Het station Elisabeth ligt onder het gelijknamige plein ter hoogte van de gebouwen Sint-Elisabethstraat 41 tot en met 67. De koker Elisabeth-Lange Zavelstraat begint ter hoogte van het pand Sint-Elisabethstraat 67, volgt het tracé van de Korte Zavelstraat en eindigt ter hoogte van de gebouwen Handelstraat 5 en 8.

De bovenzijde van het dak van het station ligt onge-

veer 1,40 m onder het straatoppervlak. Het eerste ondergronds niveau vormt de lokethal en bevindt zich op een diepte van ± 6 m. De toegangstrap en de nooduitgang van het station worden op het Sint-Elisabethplein gebouwd.

Op de tweede ondergrondse verdieping liggen de beide perrons met elk een lengte van 60 m en de sporen op hetzelfde niveau (± 11 m onder het maaiveld).

Een ondergrondse trap, die toegang geeft tot het noordelijk perron werd onder de voorbouw van de panden Sint-Elisabethstraat 56 en 57 gebouwd.

Voor wat de beide kokers betreft, wisselen de onderlinge ligging en diepte af in de richting van de Handelstraat.

Ter hoogte van de Lange Zavelstraat liggen ze omzeggens boven elkaar: de sporen bevinden zich op respectievelijk 13,5 m en 22 m onder het straatoppervlak.

De kunstwerken maken deel uit van het 3e vak van de 1ste as, vak Centraal Station - Van Wesenbekestraat - Sint-Elisabethstraat - Schijnpoortweg.

De werken werden aangevangen op 30 maart 1981 en voorlopig opgeleverd op 29 maart 1984.

De aanbestedingsprijs bedroeg 562.600.298 fr. (BTW inbegrepen)

3) Kokers Willibrordus - Schijnpoort en de kokers Handelstraat - Schijnpoort

Uitgevoerd door de Tijdelijke Vereniging MECO-MA, volgens de schildmethode.

De dubbele koker Willibrordus-Schijnpoort volgt het tracé van de Pothoekstraat en de Kerkstraat en is ± 1.040 m lang. De dubbele koker Schijnpoort-Handelstraat volgt het tracé van de Handelstraat en de Onderwijsstraat en is ± 760 m lang.

In beide gevallen zijn de kokers boven elkaar gelegen op een diepte van ± 13 m en ± 25 m.

Ter herinnering: op 10 december 1981 werd het schild in de vertrekschacht, gelegen in de driehoek Boerhaavestraat - Maatsstraat - NMBS Goederenstation Stuivenberg neergelaten. Op 10 februari 1982 startte het schild in de richting van de Pothoekstraat op het niveau van het onderste spoor; op 8 juni 1982 was de uitgraving van die onderste koker met als eindpunt station Willibrordus voltooid. In totaal werden 910 ringen geplaatst.

Een tweede schild startte op 26 augustus 1982 vanuit de vertrekschacht in de richting van de Handelstraat-Onderwijsstraat op het niveau van het onderste spoor; op 3 december 1982 was de uitgraving van deze koker met als eindpunt station Elisabeth voltooid. In totaal werden 890 ringen geplaatst.

Het schild werd in station Elisabeth gekeerd, het vertrok op gelijk niveau voor de bouw van de koker Onderwijsstraat-Handelstraat. Op 4 mei 1983 was de uitgraving van deze koker met als eindpunt de aanvangsschacht Schijnpoort beëindigd. Op 16 augustus 1983 startte het schild voor de bouw van de bovenste koker richting Pothoekstraat. Op 9 november 1983 bereikte het schild het station Willibrordus.

Eind 1983 en in 1984 werden de elastisch opgelegde vloeren in de tunnels gelegd. De werken startten op

1.12.1980 en de voorlopige oplevering werd vastgesteld op 17.1.1985.

De aanbestedingsprijs bedroeg 2.340.959.193 fr. (BTW inbegrepen)

2. Diversen

Herstelling wegdek van het verplaatsbaar viadukt aan de Italiëlei/Franklin Rooseveltplaats. Uitgevoerd door de N.V. C.E.I. voor het bedrag van 6.248.444 fr. (BTW inbegrepen)

4. Voortgezette werken, niet beëindigd in 1984.

1. Ruwbouw

1) Stations Handel en Stuivenberg

Uitgevoerd door de N.V. C.E.I., volgens de ondergrondse methode «persen van buizen».

Het station Handel is gelegen tussen de koker Handelstraat en de koker Onderwijsstraat (2 × 760 m koker) en is ingeplant tussen de Lange Stuivenbergstraat en de Spaarstraat, gedeeltelijk onder de noordelijke gevels.

De in- en uitgangen, bestaande uit elk twee roltrappen en één vaste trap, bevinden zich op de hoeken van de Onderwijsstraat en de Lange Stuivenbergstraat. Het station Handel omvat drie ondergrondse niveaus. De lokethal bevindt zich op circa 9 m onder het straatniveau. De beide perrons bevinden zich respectievelijk op 16 en 22 m onder het straatniveau en zijn 60 m lang.

Thans is de bodemplaat van het station in uitvoering. Daarna moet enkel de binnenafwerking in ruwbouw (trappen, perrons en dergelijke) nog verwezenlijkt worden.

Het station Stuivenberg ligt tussen de koker Kerkstraat en de koker Pothoekstraat (2 × 1.040 m koker) en is ingeplant tussen de Lange Beeldekensstraat en de Lange Kongostraat.

De in- en uitgangen, bestaande uit telkens twee roltrappen en één vaste trap, bevinden zich enerzijds op de hoek van de Lange Kongostraat en de Pothoekstraat en anderzijds in de Pothoekstraat, aan de zijde van het Stuivenbergziekenhuis. Een lift tot op straatniveau is gepland op de hoek van de Lange Kongostraat en de Pothoekstraat.

Het station omvat eveneens drie ondergrondse niveaus. De lokethal bevindt zich op circa 7 m onder het straatniveau. De beide perrons bevinden zich op respectievelijk 11,5 en 19,5 m onder het straatniveau en zijn 60 m lang.

De ruwbouw van het station Stuivenberg is praktisch volledig voltooid.

2) Kokers en open helling Ten Eekhoveleri.

Uitgevoerd door de N.V. Algemene Ondernemingen Van Laere, deels volgens de slibwandmethode.

Bij wijze van proef werd de koker uitgevoerd met «onderwaterbeton». Deze techniek bestaat erin binnen de slibwanden, die niet meer tot in de klei hoeven te reiken, onder water de grondspecie uit te graven en de funderingsvloer te betonneren. Binnen de zo gevormde waterdichte «doos» kan men het water uitpompen waarna de verdere binnenafwerking van de koker volgt.

Het kunstwerk omvat de uitvoering van een open helling en de daarop aansluitende koker tot en met de voor het schild voorziene keerkamer, volledig gelegen op de gronden tussen het overwelfde «Schijn» en de Ten Eekhoveleri. Om technische redenen was het niet mogelijk deze aansluitingskoker met de schildmethode uit te voeren.

Aan de keerkamer bevinden de rails op de funderingsvloer zich ± 10 m onder het maaiveld. De vloerplaat van de circa 125 m lange koker ligt op hetzelfde niveau. Na ± 40 m werd met een betonnen draagconstructie en prefab-platen een helling in de koker gebouwd. Hierop sluit dan de 94 m lange open helling aan die nog een niveauverschil van ± 5 m overbrugt. De gemiddelde helling over het kunstwerk bedraagt 5,5 tot 6 %. Rond de open helling wordt een metalen leuning geplaatst die bij het diep gedeelte over ± 55 m verhoogd wordt tot 1,70 m.

De werken zijn praktisch voltooid. Nog enkele kleinere werkzaamheden dienen uitgevoerd: metalen leuning, veiligheidspaden, afwateringsnet, enz.

3) Station Frederik van Eeden-koker en open helling Blancefloerlaan

Uitgevoerd door de N.V. C.E.I., in open bouwput.

Het station Frederik van Eeden bevindt zich aan de zuidkant van het gelijknamige plein.

Het station omvat een technische ruimte, een lokethal en 2 perrons, die beide circa 18 m onder het maaiveld gelegen zijn.

De toegang wordt ten noorden van het station uitgebouwd met centraal gelegen trappen waardoor een vlotte coördinatie met het bus- en privéverkeer mogelijk wordt.

Er wordt eveneens een bijkomende veiligheidsuitgang en een liftschaft tot op straatniveau gebouwd.

De gesloten koker Blancefloerlaan (lengte ± 325 m) vertrekt vanuit het station Frederik van Eeden onder de middenberm van de Blancefloerlaan met een open helling (lengte circa 93 m) op de Blancefloerlaan, onmiddellijk voorbij de Waterhoenlaan.

Voor wat de uitvoering van het station betreft, werden de omtrekwallen (slibwallen) beëindigd. De dakplaat, de vloerplaat van de technische verdieping en de lokethal werden gebetonneerd.

De omtrekwallen van de koker Blancefloerlaan werden over ± 300 m uitgevoerd.

De dakplaat en de tussenvloer, die aansluiten op het station werden over respectievelijk ± 110 m en ± 30 m gebetonneerd.

4) Station Schijnpoort

Uitgevoerd door de N.V. Van Rymenant, gedeeltelijk volgens open bouwmethode en gedeeltelijk ondergronds. Het station Schijnpoort met een lengte van circa 130 m is ingeplant in de zone Schijnpoortweg tussen de Lange Lobroekstraat en de Binnensingel/Slachthuislaan. Het kunstwerk omvat twee gedeelten, namelijk het station en de verbindingskoker (keerkamer schild).

De lokethal van het station bevindt zich op 7,10 m onder het straatniveau en heeft een voor het publiek toegankelijke lengte van circa 40 m.

De perrons met een lengte van ± 60 m bevinden zich

op 12,70 m en 21 m onder het maaiveld.

De in- en uitgangen bevinden zich langs de noordzijde tussen de Lange Lobroekstraat en de Eendrachtstraat (1 vaste trap en 1 stijgende roltrap) en langs de zuidzijde in dezelfde zone (1 vaste trap).

Voor de uitvoering werd de werfzone ingericht met voorbereidende werken voor het verwezenlijken van de slibwanden. Tevens werden beperkte rioleringswerken ter hoogte van de hoek Schijnpoortweg-Slachthuislaan uitgevoerd.

5) *Verbindingstrappen Centraal Station N.M.B.S. - premetrostation Diamant.*

Uitgevoerd door de N.V. B.W.W.

Om redenen van monumentenzorg en ouderdom van het Centraal Station en voor het behoud van toegangsmogelijkheden, dienden de werken in verscheidene fasen gesplitst.

De eerste fase omvat de bouw van een voorlopige trap in de lokethal van het Centraal Station nabij de ingang De Keyserlei. Dit voorlopig toegangskomplex werd op 16.11.1983 in dienst gesteld.

Om technische redenen werd beslist de aanvang van de werken voor het definitief trappencomplex in de zijuitgang van het Centraal Station in de Pelikaanstraat uit te stellen.

Op 5 november 1984 werd uiteindelijk gestart met de werken van de tweede fase.

De definitieve trapverbinding bestaat uit 2 delen.

Het eerste deel omvat de verbinding tussen het premetrostation Diamant en het straatniveau en is gedeeltelijk binnen het huidige spoorwegcomplex gelegen.

Deze toegang bestaat uit één vaste trap met een breedte van 2,10 m en één stijgende roltrap met een breedte van 1,68 m.

Voor de verbinding met het perron van de N.M.B.S. zal aan de aldaar bestaande trappen voor het comfort van de reizigers een stijgende roltrap met een breedte van eveneens 1,68 m worden toegevoegd.

In 1984 werden de voorbereidende werken beëindigd, zoals het verplaatsen van leidingen, rioleringen en het uitbreken van de bestaande klaarputten.

Anderzijds werd gestart met de betonreerwerken voor de trap naar de perrons toe.

2. *Diversen*

Herstellingswerken aan de kunstwerken van het eerste en tweede vak van de 1ste as.

- Waterdichtingswerken uitgevoerd door de Antwerpse Bouwwerken Verbeek N.V.

Op 12.11 werd de 1ste fase voltooid, zijnde het station Plantin met de open hellingen Belgiëlei-Mercatorstraat en het station Groenplaats met de koker Schoenmarkt.

Op 13.11 is de 2e fase (voornamelijk de koker Pelikaanstraat) gestart. Voor de uitvoering zijn 8 kalendermaanden voorgeschreven.

- Herstellingswerken uitgevoerd door de N.V. EGTA. De voorlopige oplevering gebeurde op 7.9.1984.

Thans zijn nog enkele buiten termijn gestelde werken in uitvoering.

3. Financiering

1. Kredieten vastgelegd tijdens de vorige jaren

1964	7.000.000
1965	28.000.000
1966	42.000.000
1967	20.000.000
1968	63.000.000
1969	330.000.000
1970	85.000.000
1971	487.000.000
1972	617.000.000
1973	1.450.000.000
1974	1.697.000.000
1975	370.000.000
1976	4.198.000.000
1977	2.160.000.000
1978	2.679.000.000
1979	1.682.000.000
1980	2.850.000.000
1981	1.962.000.000
1982	1.575.000.000
1983	2.357.000.000

(inbegrepen de prefinanciering door de Stad Antwerpen)

2. Kredieten vastgelegd in 1984

Werkingskosten	88.702.170
Studies	56.502.279
Ruwbouw	2.132.995.641
Electromechanische uitrustingen	3.102.559
Buiten visum	1.190.647
Geotechnische proeven	8.775.044
Onteigeningen	14.539.689
Verplaatsingen van installaties	95.104.982
Verzekeringen	42.069.064
M.I.V.A.	90.705.506
Allerlei	311.216
	<hr/>
	2.533.998.797

4. Public Relations

1. Bezoeken met begeleiding

De Antwerpse premetrowerken blijven nog steeds van een ruime belangstelling genieten. In het premetro-auditorium in het station Diamant of in een publicrelationslokaal op één van de werven werden 66 groepen uit het binnenland ontvangen, naast 18 groepen uit het buitenland (namelijk Brazilië, Duitsland, Frankrijk, Italië, Korea, Mexico, Nederland, Portugal, Rusland, Soedan en Taiwan).

2. Kontakten

1. Permanente tentoonstelling

De permanente premetro tentoonstelling in de loket-
hal van het station Diamant, ingang De Keyserlei-Peli-
kaanstraat, werd aangevuld met een hydraulische hoge-
drukvijzel, met een hefkracht van 250 ton en een slag-
lengte van 50 mm. Dit type hogedrukvijzel werd aange-
wend (in totaal 148) tussen de dakplaat en de steunbal-
ken van de premetrokokker onder het Centraal Station
om de funderingen van het Centraal Station te steunen
en om eventuele verzakkingen te voorkomen.

De vijzels worden slechts verwijderd na voltooiing
van alle uitvoeringsfasen.

2. Studiereizen in het buitenland.

Op 14 februari werd een congres over grondmecha-
nica bijgewoond te Delft.

Op 16 februari werd een studiedag bijgewoond in
Den Haag over het vervoer van gevaarlijke stoffen in
tunnels.

Deze studiedag werd georganiseerd door het
Koninklijk Instituut voor Ingenieurs, sectie tunneltech-
niek en ondergrondse werken.

Op 15 mei werd een bezoek gebracht aan de Trans-
port Expo te Parijs.

3. Voordrachten in binnen- en buitenland.

Op 2 oktober werd door de Belgische Vereniging
voor ondergrondse Technieken een studiedag georgani-
seerd betreffende de «Toepassing van de grondbevrie-
zing bij de ondergrondse werken». De B.S.D. Preme-
tro heeft aan deze studiedag meegewerkt en een voor-
dracht gehouden.

Van 27 tot 30 november werden door AFTES de in-
ternationale studiedagen georganiseerd te Lyon met als
onderwerp «Le creusement de tunnels en terrains meu-
bles et aquifères». Tijdens deze studiedagen werden 3
voordrachten over de toepassing van de schildmethode

in Antwerpen gehouden, namelijk :

«Aspects pratiques des entrées et sorties de bouclier au
droit des puits d'accès et des stations».

«Problèmes de transport hydraulique et de séparation
des sables fins et argileux du Métro d'Anvers».

«Fabrication de segments de tunnel à haute précision
pour les Métros d'Anvers et de Berlin».

4. Publicaties.

Ten behoeve van het 11e Kongres van de «Internation-
al Society for Soil Mechanics and Foundation Engi-
neering» dat gehouden zal worden te San Francisco in
augustus 1985, is in samenwerking met de aannemers
een tekst opgesteld over de bijzondere ondergrondse
technieken, gebruikt bij de aanleg van de premetro te
Antwerpen.

5. Informatieavonden betreffende de evolutie van de premetrowerken.

13.3 voor de Middenstand van Linkeroever

19.10 op vraag van het Politiek Bestuur Volksunie.

6. Kontakten adviezen metlaan Transurb Consult

in verband met de promotie voor metro-aanleg te
Milaan, Firenze en Griekenland.

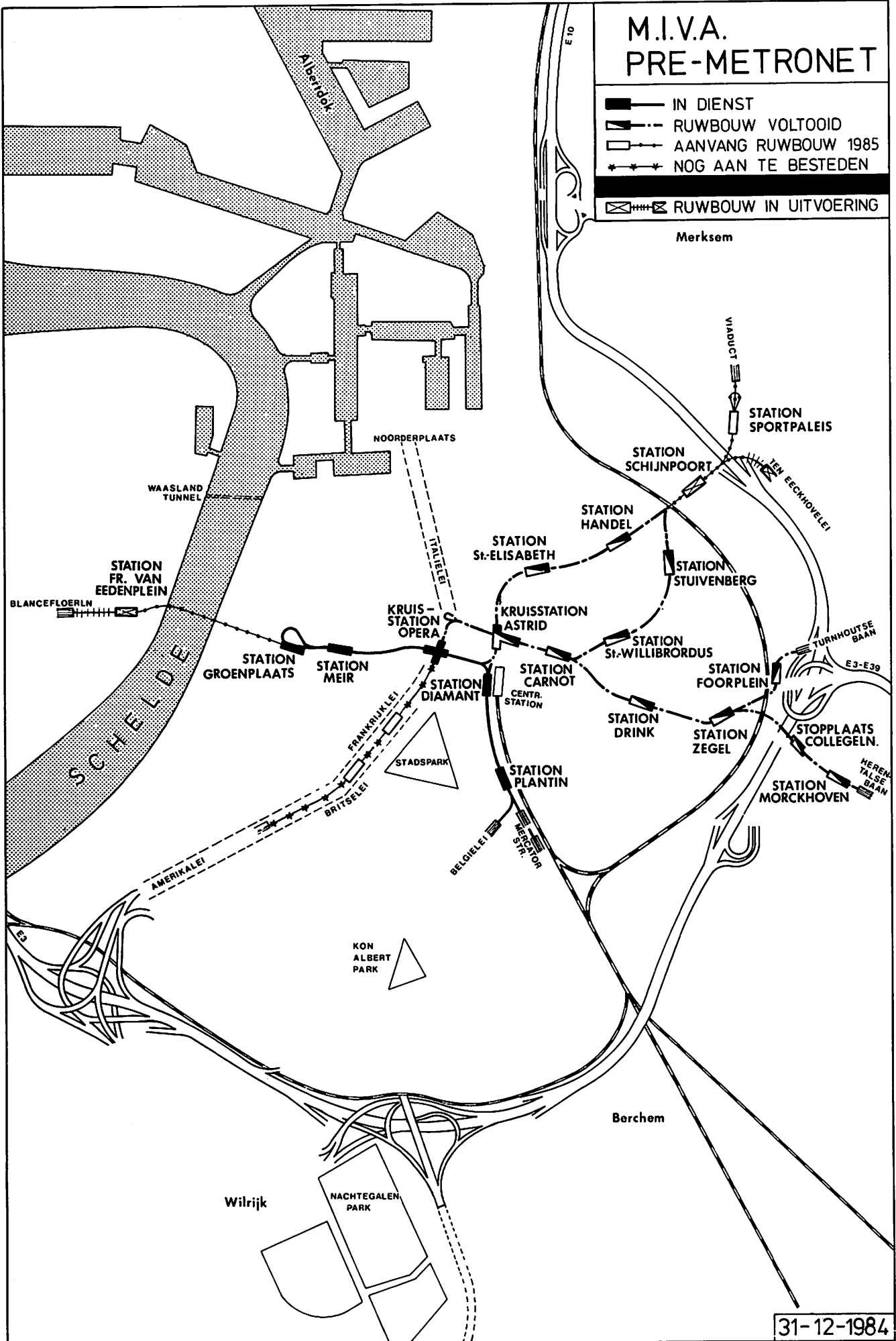
7. Toepassing van de schildmethode voor projecten in het buitenland.

Verschillende buitenlandse besturen zoals onder
meer Staat, Stad, Spoorwegen gebruiken de schildme-
thode, meer bepaald voor de aanleg van tunnels met
een bentonietschild.

In de loop van het jaar 1984 werden verschillende
projecten gestart (Rijsel, Parijs-Fontainebleau, Was-
hington) met telkens één van de vier partners van de
Tijdelijke Vereniging MECOMA als pilootmaatschap-
pij in buitenlandse groepen.

M.I.V.A. PRE-METRONET

- IN DIENST
- RUWBOUW VOLTOOID
- AANVANG RUWBOUW 1985
- NOG AAN TE BESTEDEN
- RUWBOUW IN UITVOERING

31-12-1984

99/09/100.010/84

Rollend Materieel

1. Nieuw Materieel

Trams: nihil

Bussen: – 25 autobussen werden van de M.I.V.B. overgenomen; bij het einde van het boekjaar waren reeds 19 bussen aangepast aan ons bedrijf en klaar voor de lijndienst (reeks 400);

- voor de bestelling van 20, 50 of 80 autobussen ingevolge een prijsaanvraag van 2 december 1983 werd nog geen ministeriële goedkeuring bekomen.

2. Onderhoud

1. Trams

1. Een microprocessor ontwikkelingssysteem HP 64000 S met toebehoren werd aangekocht voor het labo electronica.
2. Een bandzaagmachine Pehaka Roboter 250 Super werd besteld voor de Centrale Werkplaats.
3. Voor een doorgedreven opleiding van het personeel van de interventiedienst werd een proefstand bovenleiding gebouwd in Loods III te Hoboken; tevens startte een opleidingsprogramma voor de bestuurders van de interventiewagens.

2. Bussen

Het onderhoud van de bussen stelt bestendig toenemende problemen door de hoge ouderdom. De toestand van het wagenpark is nu als volgt:

reeks	nog in dienst	bouwjaar	gemidd. aantal afgelegde km
531 - 560	17	1968	730.000
561 - 575	8	1970	660.000
576 - 590	11	1971	650.000
591 - 610	20	1972	580.000
611 - 625	15	1975	450.000
626 - 645	20	1976	420.000
646 - 662	17	1977	400.000
428 - 483	19	69 - 70	400.000

3. Buitengewoon Onderhoud

1. Trams

1. Op 31.12 waren alle wagens volledig klaar voor de inbouw van de nieuwe Hasler-ontwaardingsapparaten, behalve P.C.C. 2070, 2071 en 2072.
2. 11 Trams kregen een hernieuwingsbeurt, waarbij tegelijk de installatie voor het rijden in tunnels werd ingebouwd. Bij 3 wagens werden tevens Scharfenberg-koppelingen geplaatst; in totaal hebben nu 102 trams zulke koppelingen.
3. 21 Trams werden rood/wit geschilderd; dit brengt het totaal op 119; P.C.C. 2124 werd met koekjesmotieven beschilderd, P.C.C. 2126 verliet de werkplaats als «Lekkertram», P.C.C. 2146 werd beschilderd in oase-kleuren.
4. Bij 9 trams werden de deuren voorzien van gevoelige boorden type Bircher, wat het totaal op 118 brengt.
5. Op de 13 resterende trams werden konnektoren op de traktiekabels gemonteerd; dit programma is volledig afgewerkt.
6. In functie van de banalisatie werden de achterste deuren van 15 wagens aangepast, wat het totaal op

37 brengt.

7. 20 Trams werden volledig voorbereid voor banalisatie; dit brengt het totaal op 21.
8. Op 14 wagens werden de noodbellen en het halte-aanvraag-systeem aangepast; 34 wagens zijn nu zo uitgerust.
9. Op 12 trams werd het nieuwe type antislipvloer geplaatst, wat het totaal op 33 brengt.
10. De ombouw van P.C.C. 2050 voor tractie met wisselstroommotoren en volledig elektronische sturing is voltooid. Op 22 juni werd de wagen aan de pers voorgesteld. Daarna volgden nog tal van proeven en begon de opleiding van de bestuurders. Vanaf 10 december kwam de wagen in volle lijndienst.
11. P.C.C. 2042, 2043 en 2044 werden voorzien van een elektronisch versnellingsrelais met antislip controle.
12. Op trams 2010, 2059 en 2060 werd een nieuw type deurmechanisme geplaatst.
13. Op trams 2024 en 2050 werd de bestuurderszetel aangepast om de instelmogelijkheden ervan te vergroten.

2. Bussen

1. De bussen 587-590-591-597-599-606-608-611-612-613-614-616-617-626-648 en de overgenomen bussen 430-437-439-442-444-446-448-449-452-454-456-457-459-461-466-467-468-472-483 werden in de rood/witte kleurencombinatie geschilderd.
2. Het programma voor de omschakeling van banden met binnenband naar tubelessbanden nadert zijn voltooiing: 119 bussen zijn volledig uitgerust met tu-

belessbanden en 12 bussen alleen op de vooras.

3. De vermogenreminstallatie Zöllner C 500 AC werd in gebruik genomen en vervolledigd met o.a. verbruiksmeters. De geluidswerende bekleding van de testkamer werd gecontroleerd.
4. Nieuwe compressoren «lage druk» en «hoge druk» werden besteld in vervanging van de huidige compressoren.

4. Slopen van Rollend Materieel

8 Bussen werden buiten dienst gesteld en als schroot verkocht: namelijk

21.5 : bussen 581 - 582

27.9 : bussen 539 - 544 - 568 - 583

10.10: bus 565

29.11: bus 550 (nog niet als schroot afgevoerd)

5. Samenstelling van het wagenpark

Trams: 166 (reeks 2000 - 2165)

Bussen: 127 (reeks 531 - 662 behalve 537-539-542-544-546-548-549-550-552-554-556-557-559-561-565-566-567-568-572-573-580-581-582-583;
reeks 428 - 483 bestaande uit 428-429-430-437-439-442-444-446-448-449-452-454-456-457-459-461-466-467-468-472-473-480-481-482-483)

Op 31.12 waren 6 bussen van deze laatste reeks nog niet aangepast aan de lijnuitbating.

Exploitatie

1. Overzicht van de bedrijvigheid

Het aantal reizigers loopt nog steeds terug: dit jaar hebben 1,81 % minder reizigers gebruik gemaakt van bus en tram. De procentuele daling vermindert dus ten opzichte van vorige jaren.

Enig lichtpunt in deze evolutie is dat het aantal reizigers met rittenkaart stijgt; bij de andere plaatsbewijzen is er een achteruitgang.

De oorzaken van dit reizigersverlies zijn veelvuldig. Vanzelfsprekend hebben werkloosheid en dalende schoolbevolking een weerslag.

Waar men voor enige jaren een periode heeft gekend dat een tariefverhoging weinig weerslag had op het reizigersaantal, is dit thans niet meer het geval. De tarieven voor de abonnementen en de schoolabonnementen stegen met gemiddeld 6,5 %: bij die plaatsbewijzen moet men een reizigersverlies noteren van 5,03 % respectievelijk 6,34 %. Tegenover de verhoging met 8 % voor een rechtstreekse rit, staat een daling van het aantal reizigers met 8,23 %.

Het is duidelijk dat het publiek deze verhoging in

een periode van recessie niet aanvaardde. De tariefstructuur veroorzaakt dit jaar eveneens reizigersverlies: het schoolabonnement voor het laatste kwartaal konden de leerlingen nauwelijks 2 maanden gebruiken; de prijs is nochtans dezelfde als voor het eerste kwartaal, dat dubbel zo lang duurt. Bovendien kosten 2 juniormaanabonnementen minder dan een kwartaalabonnement. In die omstandigheden is het logisch dat men zich afkeert van het schoolabonnement en overschakelt op privé-middelen.

De toenemende onregelmaat van de lijndiensten als gevolg van manifestaties allerhande en van slecht geparkeerde auto's, wekt weerstand op tegen het gebruik van openbaar vervoer; daaruit vloeit reizigersverlies voort. Diverse andere oorzaken hebben een minder negatieve weerslag gehad.

Gelukkig kon men in de laatste maanden van het afgelopen jaar terug een reizigersaanwinst boeken, wat toch betere perspectieven laat verhopen voor het boekjaar 1985. Allicht zullen de trajectwijzigingen uit het najaar, met name lijn 19/20, lijn 33 en vooral de verlenging van tramlijn 24 daartoe bijdragen.

1. Evolutie van het aantal reizigers

	1983	1984	% in 1984 t.o.v. 1983	% van het totaal in 1984
Reizigers met kaartje	7.510.620	6.892.660	- 8,23	12,30
Reizigers met rittenkaart	22.589.283	23.693.418	+ 4,89	42,29
TOTAAL 1	30.099.903	30.586.078	+ 1,62	
Reizigers met A.A.A.	14.695.746	13.955.947	- 5,03	24,91
TOTAAL 2	44.795.649	44.542.025	- 0,57	
Reizigers met schoolabonnement	12.264.660	11.486.970	- 6,34	20,50
TOTAAL 3	57.060.309	56.028.995*	- 1,81	
<i>Extra Diensten</i>	<i>257.019</i>	<i>152.637</i>	<i>-40,61</i>	
TOTAAL	57.317.328	56.181.632	- 1,98	

* tramlijnen: 35.303.927 of 63,01 %
buslijnen: 20.725.068 of 36,99 %

2. Evolutie van het aantal afgelegde km

	1983	1984	% ± in 84 t.o.v. 83
Tramlijnen	5.912.304,1	6.474.924,6	+ 9,52
Buslijnen	7.118.407,2	7.083.425,2	- 0,49
Totaal	13.030.711,3	13.558.349,8	+ 4,05

De toename en de verschuiving in het aantal km is in hoofdzaak te verklaren door het herstel van tramlijn 24.

3. Omlooplengthe der lijnen op 2.1.85

1. Tramlijnen

Lijn	Lengte H + T in m	Aslengte in m
2	19.009*	9.504,5
3	13.173	6.586,5
4	14.231	4.957,8
7	14.855	7.427,5
8	14.981	5.769,5
10	11.384	3.802,1
11	12.245	2.273,5
12	27.160	9.464,6
15	15.675*	86,9
24	16.474	3.199,3
TOTAAL	159.367	53.072,2

* waarvan 5.111 in premetro: Belgiëlei-Groenplaats: 2.675 en Groenplaats-Belgiëlei: 2.436.

2. Buslijnen

Lijn	Lengte H + T in m	Aslengte in m
1	24.534	12.267
6	13.432	6.716
9	16.608	7.240
13	6.452	2.682
16	19.268	8.864
17	20.488	9.292
18	15.864	6.347
19	17.682	8.164
20	18.070	8.499
23	21.284	7.202
25	21.606	6.267
25bis	23.306	4.429
26	23.304	6.202
27	20.226	824
28	15.454	6.801
31	18.970	6.962
32*	19.872	6.640
33	43.228	17.258
34	13.216	6.608
35*	21.862	9.467
36*	15.478	6.236
37*	24.706	6.935
38*	18.526	8.597
Totaal MIVA-lijnen	352.992	132.624
*Totaal verpachte lijnen	100.444	37.875
ALGEMEEN TOTAAL	453.436	170.499

3. Omlooptlengte van de alternatieve reismwegen

Buslijn 1	: Zuid-Rijnkaai	9.572 m
Buslijn 16	: verkorte ritten Centraal Station-Luchthaven	7.422 m
Buslijn 17	: verkorte ritten Centraal Station-U.I.A.-Campus	16.732 m
Buslijn 19	: ritten via Industriewijk Deurne	18.880 m
	verkorte ritten Wenigerstraat-Ruggeveldlaan	14.710 m
Buslijn 20	: verkorte ritten Ruggeveldlaan-Wenigerstraat	14.622 m
Buslijn 25	: verkorte ritten Groenplaats-U.I.A.-Campus	17.850 m
Buslijn 25bis	: verkorte ritten Groenplaats-Prins Boudewijnlaan/Floralienlaan	21.260 m
Buslijn 27	: verkorte ritten Centraal Station-Prins Boudewijnlaan/Floralienlaan	18.180 m
Buslijn 32	: verlengde ritten Centraal Station-Edegem wijk Buizegem	23.222 m
Buslijn 36	: verlengde ritten via Strand	15.817 m

4. Wijzigingen in de exploitatie

Buslijn 1: 24.4

Ingevolge de herprofilering van de Kioskplaats verloopt het traject vanaf de Berkenrodelei over Louisa-lei, Cockerillplaats, Jozef Leemanslaan en verder over de bestaande reismweg.

Tramlijnen 2 en 4: 14.5

Naar aanleiding van de herprofilering van de Kioskplaats wordt het traject van beide lijnen verlengd tot de Lelieplaats met keurlus in het park Zorgvliet. Voor beide lijnen is een aparte eindpunthalte met verhoogde vluchtheuvel gebouwd.

Buslijn 18: 1.4

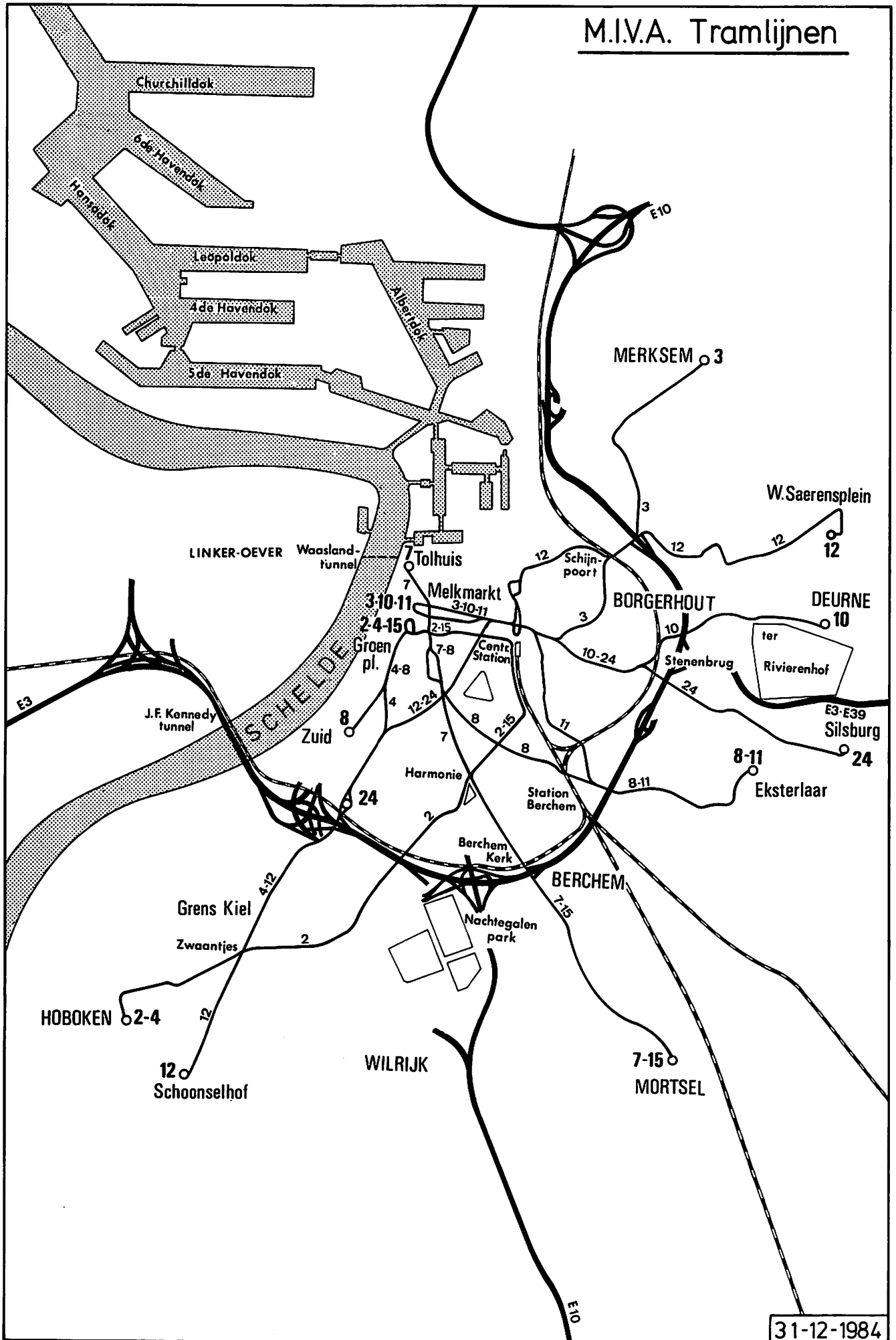
De eindpunthalte op het Koningin Astridplein wordt

verplaatst van Billiard Palace naar een vluchtheuvel vóór het Centraal Station.

Buslijnen 19 en 20: 3.9

Na een periode van meer dan een jaar worden de buslijnen 19 en 20 terug omgevormd tot volledige ringlijnen zoals ze bestonden van 3.9.1982 tot 25.6.1983. De volledige reismweg blijft bediend tot circa 20.30 uur, over volgend traject heen (lijn 19) en terug (lijn 20): Alfons Schneiderlaan - Ruggeveldlaan - Florent Pauwelslei - Dascottelei - Van den Hautelei - Eksterlaar - De Villegasplein - Eksterlaar - Wenigerstraat en verder de bestaande reismweg. De terminus is in de Wenigerstraat. Na 20.30 uur wordt het nieuwe trajectgedeelte niet bediend. De bussen rijden dan als volgt: buslijn 19 komt toe in de Alfons Schneiderlaan en keert terug via

M.I.V.A. Tramlijnen

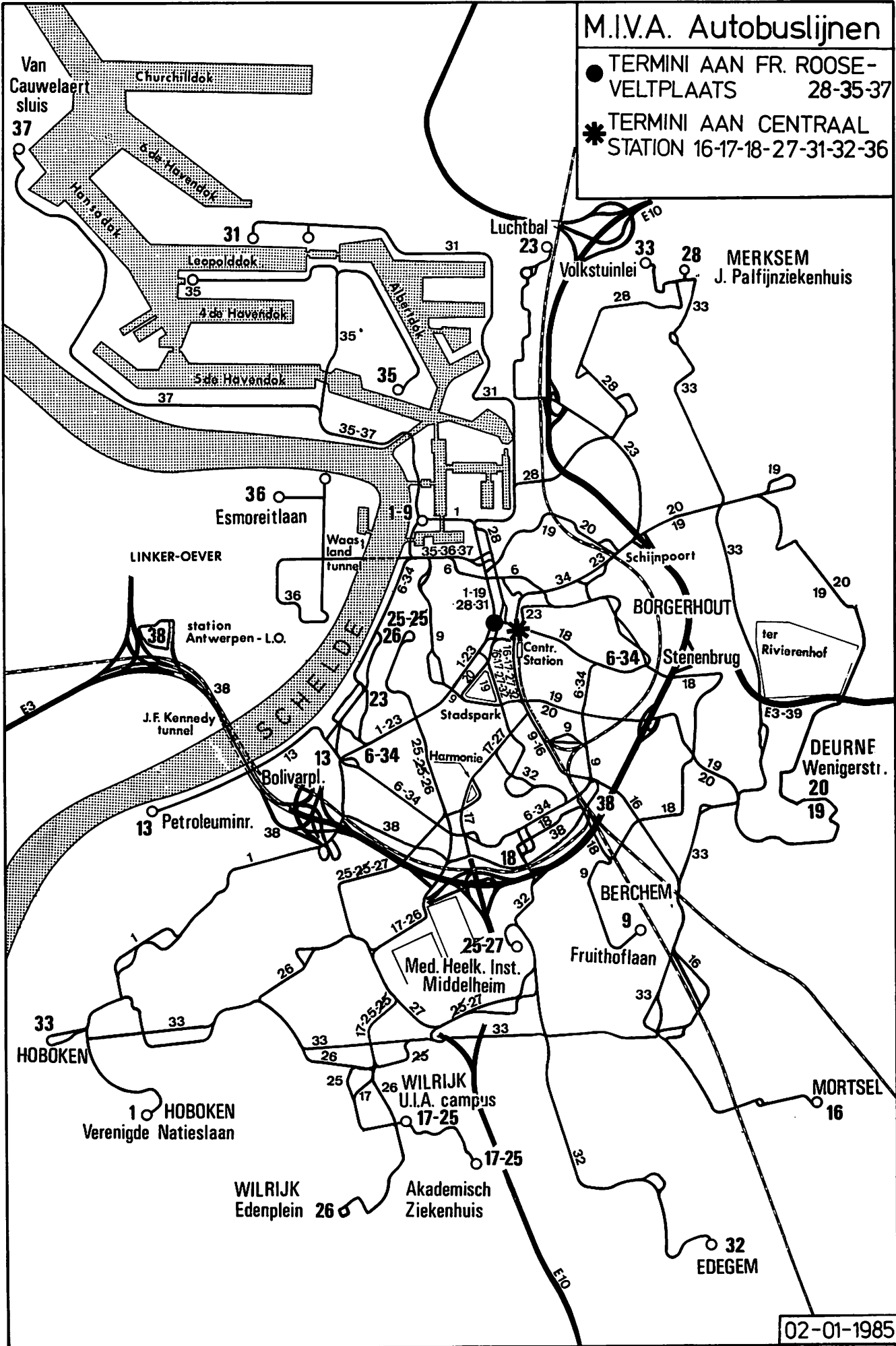

31-12-1984

99/09/100.009/84

M.I.V.A. Autobuslijnen

- TERMINI AAN FR. ROOSEVELTPLAATS 28-35-37
- * TERMINI AAN CENTRAAL STATION 16-17-18-27-31-32-36

Frans Van Dijkstraat - Rugeveldlaan - Alfons Schneiderlaan; buslijn 20 volgt de August Van Putlei volledig, verder De Villegasplein - Eksterlaar - Wenigerstraat - Sprinkhaanstraat - August Van Putlei.

Bij deze trajectverlenging werd een speciale informatiefolder verspreid, waaraan een fotowedstrijd was verbonden.

Tramlijn 24: 7.11

Naar aanleiding van de herprofileringwerken in de Herentalsebaan wordt tramlijn 24 verlengd tot bij de grens Wommelgem/Borsbeek, voor een rechtstreekse bediening van de wijken rond de Manebruggestraat en Adrinkhovenlaan.

De oude halte Silsburg vervalt. De nieuwe dubbele keerlus ligt bij de hoek Herentalsebaan/Boterlaarbaan, met een speciale verbindingsweg voor een vlotte overstap tussen tram en bus. Bovendien is er een stallingsruimte voor fietsen.

Buslijn 32: 1.9

In de richting Centraal Station rijden de bussen via de Theodoor Solvijnstraat - Patriottenstraat; de reisweg richting Edegem blijft ongewijzigd.

Buslijn 33: 24.4

Na de herprofilering van de Kioskplaats, volgen de bussen in beide richtingen een nieuwe reisweg:

richting Hoboken: vanaf Heidestraat - Walstraat - Antverpiastraat - Vinkeveldenplein - Vinkeveldenstraat - Jozef Leemanslaan - Kapelstraat en verder de bestaande reisweg;

richting Merksem: vanaf Louisalei - Antwerpsesteenweg - D'Urselstraat - Dokter Coenstraat - Oudestraat en verder de bestaande reisweg.

Buslijn 33: 3.9

Om het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen rechtstreeks vanuit randgemeenten en districten te kunnen bereiken, rijden de bussen niet meer via de Expressweg maar wel over Jules Moretuslei - Vaderlandstraat (kruisen van Expressweg) - Groenenborgerlaan - Prins Boudewijnlaan - Frans Van Dunlaan en verder over de huidige reisweg en omgekeerd.

Tegelijk zijn het Algemeen Ziekenhuis Middelheim en de kliniek Sint-Augustinus binnen loopafstand van de lijn.

Buslijn 38: 4.6

Door de invoering van het IC/IR-plan wordt het sta-

tion Antwerpen Linkeroever als stopplaats afgeschaft. In vervanging van de vroegere spoorverbinding Berchem Station - Station Linkeroever wordt op proef een nieuwe buslijn in voege gesteld met volgende reisweg: N.M.B.S. Station Berchem - Binnensingel - Kolonel Silvertopstraat - autosnelweg E3 vanaf oprit richting Gent tot afrit Antwerpen Linkeroever - Blancefloerlaan - Katwilgweg tot Station Linkeroever; terug via Katwilgweg - Blancefloerlaan - autosnelweg E3 tot afrit Antwerpen Zuid - Kolonel Silvertopstraat - Binnensingel - Posthoflei - Uitbreidingstraat - parking Station Berchem - Binnensingel.

Het aantal vertrekken is beperkt tot 6 richting Linkeroever en tot 7 richting Berchem Station. Er is geen lijndienst op zater- zon- en feestdagen. De lijn is verpacht aan de P.V.B.A. Autobussen De Polder.

5. Belangrijke tijdelijke wijzigingen

Hoewel in het verleden geen tijdelijke wijzigingen meer vermeld werden in het jaarverslag, toch moet voor dit boekjaar een uitzondering gemaakt worden.

Om een snelle aanleg van nieuwe rioleringen in de Korte Nieuwstraat en de Wolstraat toe te laten, werd beslist het tramverkeer naar de Melkmarkt te onderbreken. Bij de herprofilering in de Wolstraat werden de sporen verlegd naar het midden van de rijweg, zodat er geen risico meer is voor de voetgangers op de smalle voetpaden.

Tijdens de werken werden vanaf 15.3 tot en met 14.5 de tramlijnen als volgt omgelegd:

Tramlijnen 3 en 10: vanaf Franklin Rooseveltplaats over lijn 12 Frankrijklei tot Nationale Bank Mechelsesteenweg - Leopoldplaats (keerlus) en terug Mechelsesteenweg - Frankrijklei - Franklin Rooseveltplaats en verder normaal.

Tramlijn 11: reed vanaf Dageraadplaats over Arendstraat - premetro tot station Groenplaats en terug.

6. Vakantiebuslijn 29 ZOO - Flandria

Evenals vorige jaren werd deze speciale buslijn ingelegd met Pasen, Sinterklaas en in de maanden juli en augustus. Door het wegvallen van één der partners, had de gezamenlijke promotiecampagne van enige grote firma's en instellingen deze zomer minder succes, waardoor het aantal reizigers sterk daalde tot 28.349, hetzij een vermindering met 48,5 %. Toch blijft de verhouding reizigers per km nog steeds één van de hoogste van het net.

2. Tarieven

Krachtens de maatregelen voorzien in het K.B. nr. 174 van 30.12.1982, omtrent de jaarlijkse aanpassing van de tarieven, werden deze vanaf 16 januari verhoogd.

Volgende prijzen waren van kracht:

	tot 15.1.1984	vanaf 16.1.1984
1) Algemeen Abonnement		
per maand	690	735
per jaar	6.900	7.350
2) Junior/Senior Abonnement		
per maand	585	625
per jaar	5.850	6.250
3) Schoolabonnement		
- Netabonnement		
per kwartaal	1.600	1.700
per jaar (12 maanden)	4.200	4.470
- Lijnabonnement (uitsluitend jonger dan 18 jaar)		
per kwartaal	1.300	1.385
per schooljaar (10 maanden)	3.500	3.730
4) 8-Rittenkaart	113	120
5) Kaartjes		
- rechtstreekse rit (kaartje A)	25	27
- overstaprit (kaartje B)	30	32
6) Kaarten in verdelingsapparaten		
- 1 rechtstreekse rit	25	27
- 2 rechtstreekse ritten	50	54
7) Toeristenkaart		
- geldig voor 1 kalenderdag	70	75
- geldig voor 24 uren	110	120
- geldig voor 2 opeenvolgende kalenderdagen	120	130

3. Aantal verstrekte abonnementen

	1980	1981	1982	1983	1984
School					
jaarlijkse	10.633	11.379	11.014	9.386	9.741
driemaandelijke	4.500	5.347	5.183	4.442	4.397
verlenging vakantieperiode	564	1.173	1.208	-	-
A.A.A.					
maandelijke	59.783	60.813	60.502	57.498	55.357
jaarlijkse	3.126	3.305	3.588	3.523	3.285
Junior/Senior					
maandelijke	27.528	36.191	35.691	32.645	30.662
jaarlijkse	1.793	2.272	2.466	2.476	2.456

4. Voorverkoop van rittenkaarten

	1980	1981	1982	1983	1984
aantal verkooppunten	271	285	303	324	355
% kaartenverkoop door derden	72,75	79,01	78,56	80,51	84,21
% kaartenverkoop door MIVA	27,75	20,99	21,44	19,49	15,79

Vanaf 1 september blijft het kantoor Groenplaats doorlopend geopend vanaf 8 uur tot 16 uur. Om budgettaire redenen blijft de beperking van openingsuren voor de kantoren Schoonselhof, Merksem, Eksterlaar,

Schotensteenweg en Wim Saerensplein gehandhaafd: ze zijn maar één werkdag op de week geopend; de regeling voor de kantoren Diamant, Opera, Gemeenteplein Mortsel en het hoofdkantoor is ongewijzigd.

*Ongevallen***1. Aanrijdingen met derden**

Voor de eerste keer sedert 1979 is het aantal aanrijdingen toegenomen, nadat men in 1983 nog een spektakulaire daling kon noteren. Weliswaar blijft het niveau nog ver beneden het gemiddelde in de voorafgaande periode 1979-1983.

De oorzaken voor de stijging zijn tweërlei: er is nagenoeg geen werkonderbreking geweest, en het jaar

telde een dag meer; uiteindelijk lag het aantal afgelegde km 3,85 % hoger dan in 1983.

Verder werden 55 trambestuurders aangeworven: door het gebrek aan routine ligt het aantal aanrijdingen bij nieuwelingen 3 maal hoger dan bij de meer ervaren bestuurders.

1. Aantallen

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	% t.o.v. 1983
met trams	1.564	1.203	1.060	909	717	795	+10,9
met bussen	509	403	323	344	285	311	+ 9,1
met dienstwagens	54	47	46	31	28	30	+ 7,1
Totaal	2.127	1.653	1.429	1.284	1.030	1.136	+10,3

Per miljoen afgelegde km.

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
trams	206	170	169	140	121	123
bussen	89	70	59	62	51	55
net	155	125	118	104	87	91

2. Oorzaken

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
1. Dwarsend verkeer	283	217	197	173	161	150
2. Afbuigend verkeer	468	305	287	251	159	173
3. Afwijking in de richting van de sporen	151	154	141	163	147	169
4. Te dicht bij de sporen parkeren	268	217	197	201	97	100
5. Plots stoppen of stilstaan in de spoorzone	181	158	92	86	62	109
6. Andere	776	602	515	410	404	435
Totaal	2.127	1.653	1.429	1.284	1.030	1.136

Er is duidelijk een verschuiving bij de voornaamste oorzaken: blijkbaar besteden parallel rijdende automobilisten minder aandacht aan het tramverkeer dan bij het dwarsen. De opmerkelijke stijging van het aantal aanrijdingen met in file stilstaande of stoppende weggebruikers is waarschijnlijk in hoofdzaak te wijten aan een gebrek aan ervaring bij nieuwe bestuurders; er is inderdaad een groot verschil tussen de remafstand van een tram en van een auto.

De jarenlang volgehouden campagnes om vóór alles te letten op veiligheid hebben veel resultaat opgeleverd.

Vermits er een zekere stabilisatie van het aantal aanrijdingen optreedt, moet men door andere maatregelen een daling nastreven: o.a. verdere beveiliging van eigen baanvakken, afschaffen van dwarsverbindingen en betere afbakening van de spoorzone. Koplopers van het aantal aanrijdingen blijven tramlijnen 12, 8, 3 en 24; niet toevallig lijnen met een laag percentage eigen baanvak, vooral in het stadscentrum.

Bij de buslijnen is de toename gespreid, behalve voor de lijnen 6/34 en 33: een specifieke oorzaak voor

de opmerkelijke toename bij die lijnen is niet gekend.

2. Persoonlijke ongevallen

1. Aantallen

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
op trams	207	187	199	147	156	155
op bussen	166	176	133	174	156	159
Totaal net	373	363	332	321	312	314

2. Oorzaken

Evenwichtsverlies vormt voor meer dan de helft van de gevallen de hoofdoorzaak. Daarbij waren er in één geval zeer ernstige gevolgen. Zoals te verwachten komt evenwichtsverlies meestal voor bij het remmen, en in mindere mate bij vertrek of bij een bocht.

Helaas moest men dit jaar 2 dodelijke ongevallen noteren.

3. Dienstonderbrekingen

1. Aantal

Het aantal nam nogmaals toe met 9,1 % tot 828 gevallen. De gevolgen waren nog veel erger dan in 1983: 1.752 rijtuigen werden opgehouden (+ 36,2 %) gedurende 25.231 minuten (+ 45,2 %).

2. Oorzaken

1. overtreders: met 728 gevallen (+ 8,5 %) veroorzaakten deze een oponthoud van 1.478 wagens (+ 36,5 %) gedurende 20.498 minuten (+ 47,8 %). Koplopers voor oponthoud blijven nog steeds Ommeganckstraat en Lange Leemstraat; verder Van Wesenbekestraat, Sint-Paulusstraat en Leopoldstraat.
2. Bij 47 aanrijdingen tussen derden in de spoorzone leden 137 wagens een oponthoud van in totaal 2.375

minuten.

3. Diverse andere voorvallen (53) veroorzaakten oponthoud van 128 rijtuigen gedurende een totaal van 2.358 minuten.

De schade die deze oorzaken, totaal vreemd aan de maatschappij, berokkenen, is veel groter dan de opgegeven cijfers laten vermoeden. Oponthoud op de lijn brengt een langere wachttijd mee op de rest van de lijn, juist een aspect waarvoor het reizend publiek bijzonder gevoelig is. In die optiek kan de schadevergoeding voor het oponthoud nooit het werkelijke verlies dekken.

Om deze sprongsgewijs toenemende kwaal tegen te gaan, moet men de parkeerplaatsen in probleemgebieden duidelijker afbakenen en de bestaande reglementeringen beter doen respekteren. Het louter opvoeren van de tarieven voor schadevergoeding kan weliswaar een gunstig effect hebben, maar lost het probleem niet ten gronde op.

Uitslagen van de

De exploitatierekening werd opgemaakt overeenkomstig de voorschriften van art. 38 der statuten. In onderstaande tabel worden de ontvangsten en uitgaven gedetailleerd zoals voorzien in dit artikel.

A. Netto Ontvangsten

- a) Verkeersontvangsten .....
- b) Reklameontvangsten .....
- c) Opbrengst van verpachtingen en concurrentievergoeding .....
- d) Andere bedrijfsontvangsten .....

Totalen A .....

B. Uitgaven

- a) Exploitatie en onderhoud:
  - 1. Wedden en lonen, sociale lasten en bijkomende personeelslasten .....
  - 2. Materialen en andere bedrijfsuitgaven .....
  - 3. Traktie .....
- b) Dotatie voor het Vernieuwings- en Amortisatiefonds .....
- c) Dotatie verzekeringsfonds voor ongevallen aan derden .....
- d) Rente- en aflossingsdienst leningen .....

Totalen B .....

Bedrijfsresultaten (verlies) boekjaar 1984 .....

Kostendeckingscoëfficiënt .....

Exploitatierkening

Deze elementen, evenals de exploitatieuitslagen zijn verder ingedeeld in functie van het uitbatingmaterieel.

Tram	Autobus	Totaal
414.526.558	234.555.052	649.081.610
6.299.712	2.682.972	8.982.684
830.629	905.332	1.735.961
6.006.365	4.772.728	10.779.093
427.663.264	242.916.084	670.579.348
777.165.394	445.468.906	1.222.634.300
190.280.998	226.397.925	416.678.923
89.516.916	50.335.176	139.852.092
136.261.407	57.952.626	194.214.033
1.193.224.715	780.154.633	1.973.379.348
765.561.451	537.238.549	1.302.800.000
35,841 %	31,137 %	33,981 %

1. Bedrijfsontvangsten

De gemiddelde netto ontvangst per reiziger, zonder rekening te houden met de abonnementen bedraagt: 16,837 fr. tegenover 16,374 fr. in 1983 (+ 2,83 %).

De totale netto ontvangst van kaarten en kaartjes bedraagt 517.550.773 fr. tegenover 497.054.794 fr. in 1983 (+ 4,12 %).

2. Verdeling van de exploitatie- en onderhoudsuitgaven

	Bedragen	% van het totaal
1. Wedden en lonen, sociale lasten en bijkomende personeelslasten	1.222.634.300	68,72
2. Materialen en andere bedrijfsuitgaven	416.678.923	23,42
3. Traktie	139.852.092	7,86
Totaal:	1.779.165.315	100,00

3. Uitgaven betreffende het personeel

- De wedden en lonen bedragen		767.475.434
Hierin begrepen:		
de eindejaarspremie 59.368.307		
- De verplichte sociale lasten		391.178.932
of 50,97 % van de wedden en lonen		
Zij omvatten:		
- de bijdragen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	274.232.315	
- de provisie voor bijkomende vakantie der arbeiders	54.777.284	
- de provisie voor de 2/5 vierde week vakantie der arbeiders	5.024.971	
- de provisie voor de vakantie der bedienden	17.176.022	
- de verzekeringspremie voor arbeidsongevallen	8.910.402	
- de 10 wettelijke feestdagen der arbeiders	20.543.825	
- het gewaarborgd weekloon der arbeiders	7.871.463	
- de sociale abonnementen (spoor)	140.940	
- de werkkledij der arbeiders	1.115.497	
- het familiaal verlof der arbeiders	1.386.213	
- De bijkomende personeelskosten bedragen		149.902.892
of 19,53 % van de wedden en lonen		
Zij omvatten:		
- compensatieuren der arbeiders	1.390.654	
- het anciënniteitsverlof der arbeiders	9.358.075	
- de vergoeding voor uniform- en werkkledij	3.008.657	
- de vergoeding voor loonverlies wegens ziekte, arbeidsongeval of legerdienst	5.019.762	
- de bijdrage aan het sociaal fonds	7.189.560	
- de bijdrage aan het syndikaal fonds	3.928.086	
- de aanvullende rustgelden	89.556.124	
- het brugpensioen	22.488.159	

- de groepsverzekering van het personeel en 5.652.040 van de Bijzondere Studiedienst Premetro
  - het budget van de sociale dienst, de premies 2.311.775 en de viering van de gedekoreerden en op rust gesteld personeel en dergelijke
-

Totaal	1.308.557.258
Hiervan werd ten laste van de exploitatierekening geboekt:	1.222.634.300
of 93,43 % van het totaal.	

**VERSLAG
VAN HET
COLLEGE VAN COMMISSARISSEN
AAN DE ALGEMENE VERGADERING
VAN 20 MEI 1985**

Mevrouwen, Mijne Heren,

In het kader van het ons toevertrouwde mandaat en de wettelijke en statutaire voorschriften desaangaande, hebben wij de eer verslag uit te brengen over de vervulling van onze opdracht gedurende het boekjaar 1984.

De magazijnen en voorraden werden door middel van steekproeven nagezien.

De balans en de resultatenrekening per 31 december 1984, thans aan uw goedkeuring onderworpen, zijn in overeenstemming met de regelmatig gevoerde boekhouding.

Wij danken hierbij de Directie en de dienst van de boekhouding voor de medewerking die ons verleend werd.

De basis van de door ons uitgevoerde controles, verklaren wij dat de balans en de resultatenrekening een getrouw beeld verschaffen van de toestand van de onderneming per 31 december 1984.

Derhalve hebben wij de eer de Algemene Vergadering voor te stellen de balans en de resultatenrekening voor het jaar 1984, zoals ze door de Raad van Beheer worden voorgelegd, als dusdanig goed te keuren.

Antwerpen, 26 maart 1985

Het College van Commissarissen

G. HAELEWAETERS

C. PUTSEYS

P. GIELENS

HOOFDSTUK 10

*Jaarrekening
per 31 december 1984*

	31.12.1984	31.12.1983
ACTIVA		
III. Materiële vaste activa		
A. Terreinen en gebouwen	884.251.198	917.051.331
B. Installaties, machines en uitrusting	262.693.028	294.557.299
C. Meubilair en rollend materieel	327.784.677	365.095.140
D. Leasing en soortgelijke rechten	270.446	347.578
E. Overige materiële vaste activa	386.776.153	381.520.390
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	20.905.835	24.211.398
totaal	1.882.681.337	1.982.783.136
IV. Financiële Vaste Activa		
C. Andere financiële vaste activa		
2. Vorderingen en borgtochten in kontanten	215.600	221.700
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering		
A. Voorraden		
1. Hulpstoffen	145.602.784	131.865.633
2. Goederen in bewerking	103.343	726.654
6. Vooruitbetalingen op voorraadinkopen	151.807	40.080
totaal	145.857.934	132.632.367
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar		
A. Handelsvorderingen	88.906.734	75.277.513
B. Overige vorderingen	245.656.487	56.190.143
totaal	334.563.221	131.467.656
IX. Liquide middelen	33.975.818	167.459.261
X. Overlopende rekeningen	541.461	13.391.163
Totaal van het Activa:	2.397.835.371	2.427.955.283

Nagezien door het College van Commissarissen in zitting van 26 maart 1985.

op 31 december 1984

PASSIVA	31.12.1984	31.12.1983
I. Kapitaal		
A. Geplaatst kapitaal	<u>396.000.000</u>	<u>396.000.000</u>
totaal	396.000.000	396.000.000
V. Overgedragen verlies	- 25.876.723	- 39.772.165
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten		
D. Overige risico's en kosten	16.656.000	-
VIII. Schulden op meer dan één jaar		
A. Financiële schulden		
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	179.260	270.446
4. Kredietinstellingen	<u>966.118.100</u>	<u>1.071.809.100</u>
	966.297.360	1.072.079.546
D. Overige schulden		
- Borgtochten ontvangen in kontanten	18.000	18.000
- Voorschot van de Staat zonder intrest en verhaalbaar	5.500.000	5.500.000
- Speciale deelneming van de Staat	<u>386.363.056</u>	<u>381.107.293</u>
	391.881.056	386.625.293
totaal	1.358.178.416	1.458.704.839
IX. Schulden op ten hoogste één jaar		
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	105.782.186	102.871.232
B. Financiële schulden		
1. Kredietinstellingen	79.707.692	85.821.901
C. Handelsschulden		
1. Leveranciers	73.429.167	68.200.729
D. Ontvangen vooruitbetalingen	48.099.304	22.265.956
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		
1. Belastingen	37.517.471	37.344.884
2. Bezoldigingen en sociale lasten	242.231.901	224.275.760
F. Overige schulden		
1. Borgtochten in kontanten	25.500	37.500
2. Andere diverse schulden	<u>4.387.602</u>	<u>4.586.357</u>
totaal	591.180.823	545.404.319
X. Overlopende rekeningen	<u>61.696.855</u>	<u>67.618.290</u>
Totaal van het Passiva:	2.397.835.371	2.427.955.283

Afgesloten door de Raad van Beheer in zitting van 26 februari 1985.

2. Resultatenrekening

KOSTEN	31.12.1984	31.12.1983
II. Bedrijfskosten		
A. Handelsgoederen, grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen		
1. Aankopen	191.112.843	172.827.278
2. Voorraadwijziging	<u>-13.737.151</u>	<u>- 3.821.025</u>
	177.375.692	169.006.253
B. Diensten en diverse goederen	303.717.849	287.199.111
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	1.308.557.258	1.275.813.116
D. Afschrijvingen op materiële Vaste Activa	169.740.349	139.152.289
E. Waardevermindering op handelsvorderingen	45.350	-
F. Voorziening risico's en kosten	16.656.000	- 3.383.098
G. Andere bedrijfskosten	<u>1.465.924</u>	<u>1.571.945</u>
BEDRIJFSKOSTEN	1.977.558.422	1.869.359.616
V. Financiële kosten		
A. Kosten van schulden		
1. Intresten	125.415.102	136.590.308
C. Andere financiële kosten	<u>1.527.490</u>	<u>2.999.511</u>
FINANCIELE KOSTEN	126.942.592	139.589.819
VIII. Uitzonderlijke kosten		
E. Andere uitzonderlijke kosten	<u>15.775.440</u>	<u>-</u>
UITZONDERLIJKE KOSTEN	15.775.440	-
X. Belastingen		
A. Roerende voorheffing	<u>1.121.651</u>	<u>-</u>
BELASTINGEN	1.121.651	-
Resultaat		
Resultaat van het boekjaar	13.895.442	39.800.915
TOTAAL VAN DE KOSTEN	2.135.293.547	2.048.750.350

Resultaatverwerking

A. Te verwerken verliessaldo		
2. Overgedragen verlies van het vorig boekjaar	<u>39.772.165</u>	<u>79.573.080</u>
TOTAAL	39.772.165	79.573.080

op 31 december 1984

OPBRENGSTEN	31.12.1984	31.12.1983
I. Bedrijfsopbrengsten		
A. Omzet	649.081.610	614.592.827
B. Wijziging in de voorraad	1.189.162	712.453
C. Geproduceerde vaste activa	-	7.243.516
D. Andere bedrijfsopbrengsten	143.475.612	136.096.548
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	793.746.384	758.645.344
IV. Financiële opbrengsten		
B. Opbrengsten uit vlottende activa	4.579.079	1.247.918
C. Andere financiële opbrengsten	231.196	68.016
FINANCIELE OPBRENGSTEN	4.810.275	1.315.934

Resultaat

Tegemoetkoming van de Staat in de bedrijfsresultaten	1.302.800.000	1.251.700.000
Tegemoetkoming van de Staat in de financiële en uitzonderlijke resultaten	33.936.888	37.089.072
TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	2.135.293.547	2.048.750.350

Resultaatverwerking

A. Te bestemmen winstsaldo		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	13.895.442	39.800.915
C. Over te dragen resultaat:		
2. Over te dragen verlies	25.876.723	39.772.165
TOTAAL	39.772.165	79.573.080

3. Toelichting

4. Staat van de Vaste Activa

	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines, uitrusting
1. Boekwaarde per 31.12.1983	917.051.331	294.557.299
a. Aanschaffingswaarde	1.470.850.120	481.184.506
b. Geboekte meerwaarden		
c. Geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen	553.798.789	186.627.207
2. Mutaties van het Boekjaar (+) (-)	-32.800.133	-31.864.271
a. aanschaffingen (inclusief interne werken) (+)		46.908.772
b. overdrachten en buitengebruikstellingen tegen aanschaffingswaarde (-)		- 222.579
c. vroeger geboekte meerwaarden (-)		
d. overboekingen naar andere rubriek (+) (-)		+ 8.515.978
e. geboekte meerwaarden (+)		
f. afgeboekte meerwaarden (-)		
g. afschrijvingen en waardeverminderingen		
- gevormde (-)	- 32.800.133	- 87.230.067
- afgeboekt bij overdracht of buitengebruikstelling (+)		+ 163.625
- teruggenomen en op uitzonderlijke opbrengsten geboekt (+)		
- teruggenomen en op herwaarderingsmeerwaarden geboekt (artikel 44) (+)		
3. Boekwaarde op balansdatum	884.251.198	262.693.028
a. aanschaffingswaarde	1.470.850.120	536.386.677
b. geboekte meerwaarden		
c. geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen	586.598.922	273.693.649

	1984	1983
11. Voorzieningen voor risico's en kosten		
a) vorige risico's en kosten	16.656.000	-
12. Het bedrag of het deel van de schulden gewaarborgd door:		
c) de Belgische openbare overheden	1.151.266.792	1.259.748.306
13. Schulden op meer dan één jaar, die binnen het jaar vervallen		
d) leasing	91.186	77.132
e) kredietinstellingen	105.691.000	102.794.100
16. Bezoldigingen, pensioenen en andere personeelskosten:		
a) bezoldigingen	766.808.893	757.063.713
b) patronale bijdragen	391.178.932	369.242.295
c) patronale bijdrage voor buitenwettelijke verzekeringen	5.652.040	5.491.189
d) andere personeelskosten	54.694.728	51.941.722
e) pensioen	89.556.124	91.240.055
17. Beheerders en Commissarissen	666.541	834.142

Meubilair en rollend materieel	Vaste activa in aanbouw, vooruitbetalingen	Leasing en soortgelijke rechten	Andere materiële Vaste Activa
365.095.140	24.211.398	347.578	381.520.390
828.803.356	25.312.988	421.090	381.821.240
463.708.216	1.101.590	73.512	300.850
- 37.310.463	- 3.305.563	- 77.132	5.255.763
11.162.010	6.312.005		5.255.763
- 2.898.856			
	- 8.515.978		
- 48.472.473	- 1.101.590	- 77.132	
+ 2.898.856			
327.784.677	20.905.835	270.446	386.776.153
837.066.510	23.109.015	421.090	387.077.003
509.281.833	2.203.180	150.644	300.850

24. Verbintenissen

- Ontvangen borgstellingen wegens geplaatste bestellingen.
(wet op de overheidsopdrachten de dato 14.7.1976):
- Bij derden in deposito geplaatste vervoerbewijzen:

Fr. 15.680.868

Fr. 11.544.000

25. Waarderingsregels

1. De materiële vaste activa in de inventaris opgenomen, worden gewaardeerd aan de aanschafwaarde of voor de interne werken aan de kostprijs.
De goederen waarvan de aanschaffing door de exploitatierekening wordt gefinancierd, worden integraal tijdens het boekjaar afgeschreven. De afschrijving der goederen die door leningen worden gefinancierd, wordt toegepast naarmate van de aflossing der leningen, aangezien de dotatie ten laste van de exploitatierekening berekend wordt, teneinde zowel de intresten als de delging der leningen te dekken.
2. De voorraden
De grondstoffen, hulpstoffen en wisselstukken worden gewaardeerd volgens de methode van de voortschrijdende gemiddelde prijzen.
3. De Provisie voor groot onderhoud der tramwagens en autobussen wordt gevormd door toewijzing op de exploitatierekening van 2 fr. per km voor de tramwagens en 1 fr. per km voor de autobussen. Deze wordt onmiddellijk volledig aangewend.
4. Al de andere elementen van het actief en het passief worden in de balans weergegeven voor hun boekhoudkundige waarde.

30. Aanvullend pensioenstelsel

1. Volgens de bepalingen van het Reglement der aanvullende rustgelden, werd een verdelingsstelsel van aanvullende rustgelden op het wettelijk pensioen aan de oprustgestelden en hun rechthebbers ingesteld, volgens het stelsel der mutualiteit.

De financiering gebeurt enerzijds door inhouding van 4,50 % op het gedeelte van het brutoloon van het personeel dat het maximum, vastgesteld door de wet op de maatschappelijke zekerheid voor de berekening der bijdragen overschrijdt, en anderzijds door stortingen van de MIVA.

Het verschil tussen de te betalen rustgelden en de opbrengsten wordt jaarlijks ten laste van de exploitatierekening gebracht.

2. Ten voordele van het personeel van de Bijzondere Studiedienst voor de Premetro, werd een groepsverzekeringscontract afgesloten met de Belgische Nationale Assurantiekas-Assubel.

4. Onderzoek van de balans op 31 december 1984

ACTIVA

III. Materiële Vaste Activa

	Aanschaffings- waarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
<i>A. Terreinen en gebouwen</i>			
Terreinen	53.966.700	–	53.966.700
Gebouwen	449.572.277	144.874.148	304.698.129
Spoor, bovenleidings- en kabelnet	967.311.143	441.724.774	525.586.369
TOTAAL A	1.470.850.120	586.598.922	884.251.198
<i>B. Installaties, machines en uitrustingen</i>	536.386.677	273.693.649	262.693.028
<i>C. Meubilair en rollend materieel</i>			
Meubilair en kantormaterieel	24.556.724	15.433.915	9.122.809
Rollend materieel der exploitatie:			
– autobussen	195.660.572	151.970.058	43.690.514
– tramwagens	549.258.779	316.092.543	233.166.236
Ander rollend materieel	67.590.435	25.785.317	41.805.118
TOTAAL C	837.066.510	509.281.833	327.784.677
<i>D. Leasing en soortgelijke rechten</i>	421.090	150.644	270.446
<i>E. Overige materiële vaste activa</i>	387.077.003	300.850	386.776.153
<i>F. Vaste activa in aanbouw en vooruit- betalingen</i>	23.109.015	2.203.180	20.905.835
Totaal der materiële vaste activa	3.254.910.415	1.372.229.078	1.882.681.337

IV. Financiële vaste activa

215.600

C. Andere financiële vaste activa

2. Vorderingen en borgtochten in kontanten

Het betreft de bedragen gedeponerd bij de R.T.T., de Deposito- en Consignatiekas, de N.M.B.S., de Automobielininspectie voor diverse waarborgen en borgstellingen

VI. Voorraden

A. <i>Hulpstoffen</i>	145.602.784	
Het betreft de waarde der goederen en wisselstukken in onze magazijnen.		
B. <i>Goederen in bewerking,</i>	103.343	
Deze goederen zullen, na hun afwerking, in de magazijnen worden opgeslagen.		
E. <i>Vooruitbetalingen op voorraadinkopen</i>	<u>151.807</u>	
Voorschotten op geplaatste bestellingen		
Totaal der voorraden:		145.857.934

VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar

A. <i>Handelsvorderingen</i>		
- Aan het Ministerie van Verkeerswezen gezonden rekeningen	7.688.727	
- Aan diverse openbare besturen	8.693.112	
- Aan het Ministerie van Verkeerswezen aan te rekenen werkingskosten van de Bijzondere Studiedienst voor de Premetro	38.123.576	
- Aan te rekenen werken en diensten	22.860.622	
- Diverse rekeningen	<u>11.540.697</u>	
	88.906.734	
B. <i>Overige vorderingen</i>		
- Ministerie van Financiën	10.896.747	
- Aan het personeel vooraf betaalde bezoldigingen en andere vorderingen	17.657.988	
- Bijdrage van de Staat in de rentelast der leningen 1984	33.936.897	
- Staatstoelage 1984	175.800.000	
- Diverse vorderingen	<u>7.364.855</u>	
	245.656.487	
Totaal der vorderingen op ten hoogste één jaar		334.563.221

IX. Liquide middelen

Het betreft het tegoed in kas, bij het Bestuur der Postchecks en bij de diverse banken

- Kas en diverse verkoopllokale	1.470.580	
- Postgirorekening	417.558	
- Banken	28.883.068	
- Te innen checks en postgiro-overschrijvingen	3.204.612	
- Fondsen overdrachten	<u>-</u>	
Totaal der liquide middelen		33.975.818

X. Overlopende rekeningen

Deze rubriek bevat de over te dragen kosten die in 1985 zullen worden verrekend.

Totaal van de activa		541.461
		<u>2.397.835.371</u>

PASSIVA

I. Kapitaal

A. *Geplaatst kapitaal* 396.000.000

Het ingetekend kapitaal is vertegenwoordigd door 39.600 maatschappelijke aandelen, voltekend en volgestort, toegekend aan de openbare besturen, ingevolge artikel 7 der statuten, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 20 juli 1978

IV. Overgedragen verlies – 25.876.723

VII. Voorzieningen voor risico's en kosten 16.656.000

VIII. Schulden op meer dan een jaar

A. Financiële schulden

3. Leasingschulden en soortgelijke schulden

179.260

4. Kredietinstellingen

966.118.100

Leningen aangegaan bij het Gemeentekrediet van België

Jaar	nom. waarde mi. Fr.	AFLOSSINGEN			Uitstaande schuld
		vorige jaren	in 1984	in 1985	
1959	55	55.000.000	–	–	–
1963	210	183.676.800	10.711.100	9.712.000	5.900.100
1966	53	38.849.000	3.339.000	3.445.000	7.367.000
1968	77	65.450.000	1.740.000	1.800.000	8.010.000
1969	93	61.122.000	4.458.000	4.614.000	22.806.000
1970	20	20.000.000	–	–	–
1071	45	30.575.000	1.270.000	1.320.000	11.835.000
1972	22	16.627.000	450.000	468.000	4.455.000
1973	161	62.915.000	7.968.000	8.290.000	81.827.000
1974	112	40.048.000	5.808.000	6.056.000	60.088.000
1975	95	48.705.000	7.466.000	7.785.000	31.044.000
1976	105	56.100.000	10.155.000	10.670.000	28.075.000
1977	85	22.625.000	4.805.000	4.995.000	52.575.000
1978	65	9.230.000	2.535.000	2.665.000	50.570.000
1979	190	27.160.000	9.420.000	9.810.000	143.610.000
1980	250	28.850.000	12.800.000	13.250.000	195.100.000
1981	153	17.164.000	10.219.000	10.736.000	114.881.000
82/83	175	7.300.000	9.650.000	10.075.000	147.975.000
	1966	791.396.800	102.794.100	105.691.000	966.118.100

H. Overige schulden		391.881.056
– Ontvangen waarborggelden	18.000	
– Voorschot van de Staat ons toegekend ingevolge beslissing van het Ministerieel Comité voor publieke investeringen en Vervoer de dato 23.1.1964, zonder interest, is terugvorderbaar, hetzij op de latere boni der exploitatierekening hetzij op de vereffeningsboni.	5.500.000	
– Speciale deelneming van de Staat. Financiële tussenkomst van de Staat voor de oprichting van de Centrale Werkplaatsen met loods te Hoboken, ingevolge de overeenkomst van 10.1.69.	386.363.056	
Totaal van de schulden op langer dan één jaar.		1.358.178.416
IX. Schulden op ten hoogste één jaar		
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen.		105.782.186
Het betreft de aflossing der leningen en de huurfinancieringsschuld, die in '85 moeten worden betaald.		
B. Kredietinstellingen		79.707.692
Deze post behelst hoofdzakelijk de aan het Gemeentekrediet verschuldigde bedragen voor:		
– interesten op leningen	61.130.692	
– aflossingen der leningen, vervallen op 31.12.84	18.327.000	
– commissie op kredietopeningen	250.000	
C. Handelsschulden		73.429.167
Het betreft de aan leveranciers verschuldigde bedragen.		
D. Ontvangen vooruitbetalingen		48.099.304
– Ministerie van Verkeerswezen, werkingskosten van de Bijzondere Studiedienst Premetro.	45.300.000	
– Andere vooruitbetalingen	2.799.304	
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.		279.749.372
– belastingen	37.517.471	
– sociale lasten	241.680.180	
– bezoldigingen	551.721	
F. Overige schulden		4.413.102
1. Ontvangen waarborgen	25.500	
2. Aandeel van de N.M.V.B. & N.M.B.S. in de overeenkomsten van vervoersprestaties	1.499.765	
3. Diverse rekeningencourant	2.887.837	
Totaal van de schulden op ten hoogste één jaar		591.180.823
X. Overlopende rekeningen		61.696.855
Deze rubriek bevat de vooraf geïnde bedrijfsontvangsten en andere te verrekenen opbrengsten		
Totaal van de passiva		2.397.835.371

INHOUDSTABEL

Samenstelling van de Raad van Beheer, het Beheerscomité en het College van Commissarissen op 31 december 1984	blz. 5
Hoofdstuk 1 - Raad van Beheer - Beheerscomité - College van Commissarissen	blz. 7
Hoofdstuk 2 - Algemene beschouwingen	blz. 9
Hoofdstuk 3 - Personeel	blz. 11
Hoofdstuk 4 - Vaste goederen	blz. 14
Hoofdstuk 5 - Het Premetronet	blz. 17
Hoofdstuk 6 - Rollend Materieel	blz. 25
Hoofdstuk 7 - Exploitatie	blz. 27
Hoofdstuk 8 - Ongevallen	blz. 35
Hoofdstuk 9 - Uitslagen van de exploitatierekening	blz. 38
Verslag van het College van Commissarissen aan de Algemene Vergadering der deelgenoten van 20 mei 1985	blz. 42
Hoofdstuk 10 - Jaarrekening per 31 december 1984	
1. Balans	blz. 44
2. Resultatenrekening	blz. 46
3. Toelichting	blz. 48
4. Onderzoek van de balans	blz. 50

